POKÓJ i DOBRO

2–3/2021
ISSN 1664-3233

KWARTALNIK FRANCISZKAŃSKIEGO ZAKONU ŚWIECKICH
REGIONY: BIELSKO-ŻYWIECKI, CZĘSTOCHOWSKI, KATOWICKI, LUBLINIECKO-TARNOGÓRSKI, RYBNICKI
http://fzskatowice.pl www.fzspolska.pl

1221 2021

800 LAT III ZAKONU FRANCISZKAŃSKIEGO

okładka: M. Pietyra i M. Ścigaj

Błogosławiony Luchezjusz z Poggibonsi – tercjarz franciszkański (ss. 18–20)

Kościół w Poggibonsi

„Najstarsze przedstawienie błogosławionego, pochodzące z pierwszej połowy XIV wieku, znajduje się wśród 18 innych świętych umieszczonych w płycinach na zaplecku kontuaru w zakrystii bazyliki jemu poświęconej w Poggibonsi. Portret przedstawia mężczyznę w sile wieku, z gęstymi włosami, owalną, pokrytą brodą twarzą, szerokim czołem pooranym zmarszczkami i wydatnym nosie. Ubrany jest ciemno – szary habit z brązową peleryną okrywającą ramiona, przepasany sznurem – trzymający w złożonych dłoniach różaniec. Głowa jest otoczona aureolą, a umieszczony w tle napis głosi: *S. Lucensis*".

Kościół św. Józefa w Nazarecie (ss. 26–27)

Ołtarz w krypcie kościoła św. Józefa w Nazarecie oraz żydowski basen rytualny lub judeochrześcijańska chrzcielnica

Drodzy Czytelnicy

Kolejny raz do Waszych rąk trafia podwójny numer kwartalnika, znowu wymuszony przez falę (trzecią) zachorowań na koronawirusa. Ta sytuacja pozwoliła jednak wyeksponować na łamach gazetki tematykę związaną z rokiem jubileuszowym w FZŚ. Składają się na nią list br. Tibora Kausera, ministra generalnego OFS, oraz konferencje o początkach III zakonu franciszkańskiego. Jest to ważne, co podkreśla w swoim liście br. Tibor: „Zachęcamy nasze wspólnoty do pogłębiania wiedzy o naszej historii, co pozwoli nam jeszcze bardziej umocnić wartości naszego zakonu, które przetrwały wieki. Poznawanie naszej historii jest mocną podstawą do budowania współczesnej historii, co jest dla nas wyzwaniem, aby wprowadzać w życie naszą Regułę". Uzupełnieniem będą artykuły mówiące o znaku Tau czy o bł. Luchezjuszu z Poggibonsi, jednym z pierwszych naśladowców św. Franciszka pozostającym w świecie.

W Roku św. Józefa prezentujemy dalsze fragmenty listu apostolskiego *Patris corde* oraz kościół tego świętego znajdujący się w Nazarecie.

Kilka lat po ustnym zatwierdzeniu przez papieża formy życia braci mniejszych, a później także zakonu, powstała konieczność napisania dokumentu – reguły będącej trwałym fundamentem zakonu. Właśnie w bieżącym roku mija 800 lat od powstania *Reguły niezatwierdzonej*. Polecamy tekst o okolicznościach jej powstania, a o jej bogactwie, niczym dziele sztuki, które nadal można kontemplować, dowiemy się z listu napisanego z tej okazji przez franciszkańskich ministrów generalnych.

W wydarzeniach „Z życia wspólnot regionów" m.in. o początkach III Zakonu św. Franciszka na Górnym Śląsku, o kapitule Regionu Lubliniecko-Tarnogórskiego, o rekolekcjach czy spotkaniach możliwych przed tegorocznym szczytem zachorowań na COVID-19 i po jego ustąpieniu.

redakcja

UWAGA: Redakcja uprzejmie prosi, by **nie przesyłać wiadomości czy tekstów pocztą tradycyjną na adres drukarni**. W starszych numerach kwartalnika można znaleźć adres do korespondencji lub zwrócić się o takowy do przełożonej(-ego) regionu. Informuje się, że każdy numer gazetki jest gotowy na końcowe dni miesięcy: lutego – nr 1 (na marzec), maja – nr 2 (na czerwiec), sierpnia – nr 3 (na wrzesień), listopada – nr 4 (na grudzień). W związku z tym **prosimy nie dzwonić do drukarni** z pytaniem, czy jest już kwartalnik lub kiedy się ukaże.

Redakcja:
Rada Regionalna FZŚ Region Katowicki
Przełożona s. Julia Niemiec

Zespół redakcyjny: s. Julia Niemiec, s. Bożena Karkoszka, o. Maciej Kucz OFM
zdjęcia red. s. Leokadia Puto
Współpraca: s. Aleksandra Gruszka
Redakcja i korekta: s. Maria Pietyra
Konsultacja: o. Ariel Kucia OFM

Materiały do kwartalnika prosimy przesyłać na e-mail: *miriamkorpid@gmail.com*

Konto FZŚ Regionu Katowice:
Bank Zachodni WBK
34 1090 1779 0000 0001 3628 7622

Za zgodą Ministra Prowincjalnego Prowincji Wniebowzięcia NMP w Katowicach-Panewnikach
Do użytku wewnętrznego FZŚ

Zdjęcia nieopisane pochodzą z zasobów redakcji i wspólnot FZŚ

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji tekstów oraz zmiany tytułów.

DTP i druk:
FPR „MACGRAF"
40-719 Katowice, ul. Zadole 35
www.macgraf.pl

W numerze

Pisma św. Franciszka
4 *Napomnienie 7.* – Za wiedzą powinny iść dobre czyny
Duch i litera

W nurcie formacji
6 Sakrament Eucharystii – duch i życie – dusza i cielesność

Rok jubileuszowy FZŚ
9 List Ministra Generalnego OFS
10 1221–2021 – 800 lat od powstania III zakonu franciszkańskiego: Ramy historyczne
12 Ze źródeł biograficznych św. Franciszka o III zakonie franciszkańskim
14 Franciszkanie świeccy w Kościele – wczoraj
17 TAU – litera, znak czy symbol?
18 Błogosławiony Luchezjusz z Poggibonsi

Rok św. Józefa
22 Z listu *Patris corde* papieża Franciszka (cz. 2.)
26 Kościół św. Józefa w Nazarecie

Aktualności
28 Kalendarz liturgiczny
29 800-lecie *Reguły niezatwiedzonej*

Z życia wspólnot regionów
32–50
50 Odeszli do Pana

Informujemy także, że sytuacja epidemiczna może wpłynąć na edycję kwartalnika (główny powód to trudności z jego rozprowadzeniem). **Materiały do kwartalnika** prosimy nadsyłać do redakcji na bieżąco z aktualnych wydarzeń **do numeru 4.** najpóźniej **do połowy października 2021** roku. (Cykl produkcyjny naszego pisma trwa około 6 tygodni).

NAPOMNIENIE 7. – ZA WIEDZĄ POWINNY IŚĆ DOBRE CZYNY

„Apostoł mówi: *Litera zabija, a duch ożywia* (2 Kor 3,6). Litera zabija tych, którzy pragną poznać tylko same słowa, aby uchodzić za mądrzejszych od innych i zdobyć wielkie bogactwa, i rozdać je krewnym i przyjaciołom.

I tych zakonników zabija litera, którzy nie chcą postępować według ducha Pisma Bożego, lecz pragną raczej poznawać tylko słowa i wyjaśniać je innym.

I tych ożywia duch Pisma Bożego, którzy żadnej wiedzy, jaką posiadają i pragną posiąść, nie przypisują ciału, lecz słowem i przykładem odnoszą do Najwyższego Pana Boga, do którego należy wszelkie dobro".

DUCH I LITERA

W duchowości franciszkańskiej zawsze był aktualny problem napięcia pomiędzy różnymi wartościami. Święty Franciszek w siódmym napomnieniu podejmuje, za św. Pawłem, temat ducha i litery. Biedaczyna przyjął zasadę, że *litera zabija, a duch ożywia*. Trzeba jednak zadać pytanie, co Biedaczyna rozumiał pod tymi dwoma pojęciami: duch i litera.

Litera w ujęciu tego napomnienia ma wymiar negatywny. *Litera zabija*, ponieważ nie ma w niej ducha. Co to znaczy? Biedaczyna był zawsze człowiekiem kontemplacji i praktyki. Czytał słowo Boże, medytował je, pozwolił, by zakorzeniło się ono głęboko w jego umyśle i sercu. Doświadczył wielkiej mocy i słodyczy Bożego słowa. Jednocześnie doskonale wiedział, że za poznaniem musi iść praktyka. Słowo Boże pozostaje pustą i martwą literą, jeśli nie przełoży się ono na praktykę. Tak więc do treści trzeba dodać ducha, który doprowadzi słuchacza do wypełnienia tego słowa.

Święty Franciszek nie pozostawił po sobie jakiegoś systematycznego traktatu teologicznego. Napisał wiele prostych słów, które miały wystarczyć braciom do tego, aby wiedzieli, w jakim kierunku mają wędrować. Jego słowa zawsze tchnęły wielką troską o to, by za literą szło życie. Między innymi swoje najważniejsze pismo, Regułę, rozpoczął od stwierdzenia, że *Reguła i życie braci mniejszych polega na zachowywaniu Ewangelii*. Dlatego reguła, czyli litera, musi pociągać za sobą życie, bo bez tego będzie to tylko utopijny system.

Dalej św. Franciszek używa bardzo mocnych słów: *litera zabija tych, którzy pragną poznać tylko same słowa, aby uchodzić za mądrzejszych od innych i zdobyć wielkie bogactwa*. Kolejne niebezpieczeństwo związane z literą słowa Bożego to pokusa, aby potraktować je instrumentalnie. Można poznawać je nie po to, aby nim żyć, ale by z niego żyć. To niebezpieczeństwo grozi szczególnie wszystkim głosicielom Bożego słowa, którzy za swoją posługę są potem wynagradzani. Granica pomiędzy bezinteresownością a szukaniem zysku jest zawsze bardzo cienka i łatwa do przekroczenia.

Można też, niestety, studiować słowa po to, aby *uchodzić za mądrzejszych od innych*. Wiedza, która nie łączy się z autentyczną pokorą, bardzo szybko nadyma pychą. Taka nieprawa intencja studiowania słowa praktycznie je niszczy i obraca się przeciw studiującemu i relacjom, jakie ma z innymi. Pycha zawsze odstrasza i niszczy relacje. Słowo Boże nigdy nie może być zinstrumentalizowane i zamienić się w narzędzie, którym pogardza się innymi.

Biedaczyna na koniec tego napomnienia daje pozytywny przykład, co znaczy być ożywianym przez ducha. *I tych ożywia duch Pisma Bożego, którzy żadnej wiedzy, jaką posiadają i pragną posiąść, nie przypisują ciału, lecz słowem i przykładem odnoszą do Najwyższego Pana Boga, do którego należy wszelkie dobro*. Tak więc każda wiedza – litera jest darem od Boga. Problem leży jedynie w tym, aby ten dar odpowiednio przyjąć. Dobrze przyjąć dar od Boga to znaczy odnieść go do Niego i uznać, że pochodzi on od Niego. Duch Pański prowadzi nas zawsze do coraz głębszego ubóstwa duchowego. Wtedy, gdy potrafimy uznać, że wszystko, co poznaliśmy w słowie Bożym, jest darem od Boga, możemy powiedzieć, że jesteśmy wtedy najbogatsi. To bogactwo bowiem jest nieprzemijające i nie podlega przemijaniu, tak jak bogactwa materialne.

o. Syrach Janicki OFM

Tworzenie wspólnoty „jednego ciała" mocą Ducha Świętego

Duch Święty działa w Kościele nieprzerwanie do dziś. Dlatego też dalsza część modlitwy podczas Mszy św., zwana niekiedy *epiklezą komunijną*, jest prośbą kierowaną do Boga Ojca, aby wszyscy, którzy posilają się Ciałem i Krwią Chrystusa zostali NAPEŁNIENI DUCHEM ŚWIĘTYM i tak stali się jednym ciałem i jedną duszą w Chrystusie.

Przez wieki różnie określano wspomniane wezwania, prośby o Ducha Świętego. Niekiedy całkowicie je rozdzielano, innym razem podkreślano, że stanowią tak naprawdę całość – jedną modlitwę. Nie to jest w tym momencie istotne. Ważne, by zauważyć, że podobnie jak mocą Ducha Świętego dokonuje się przemiana owoców pracy rąk ludzkich – chleba i wina – w Ciało i Krew Chrystusa, tak również mocą Ducha Świętego wszyscy wierzący stają się jednym ciałem, jedną owczarnią, jedną wspólnotą Dzieci Bożych[5]. Jak dokonuje się ta druga przemiana? Również podczas Eucharystii, a mówiąc dokładniej wówczas, kiedy człowiek przyjmuje Komunię św. i tworzy *communio*, czyli wspólnotę wierzących, braci i sióstr karmiących się Ciałem Chrystusa[6]. Jedna i druga przemiana (żeby nie powiedzieć *przeistoczenie*) dokonuje się w mocy Ducha Świętego.

Duch i życie

Działanie Ducha Świętego podczas Eucharystii jest niezaprzeczalne i nieocenione. „W ofierze Syna Człowieczego – czytamy w encyklice *Dominum et vivificantem* – Duch Święty jest obecny i działa"[7]. Trudno też nie zauważyć, że to działanie jest sprawiające, ożywcze; że gdzie jest Duch Święty, tam jest Życie. Trzecia Osoba Boska, łącząc wierzących w jedną wspólnotę, a tę wspólnotę w jeden organizm – Mistyczne Ciało, którego Głową jest Chrystus, tak naprawdę wprowadza każdego wierzącego w dynamikę ŻYCIA Trójcy Przenajświętszej. Kto posila się Ciałem Chrystusa, dotyka niejako źródła Życia i do tego Życia (wiecznego!) jest zapraszany. Dlatego też św. Franciszek w *Liście skierowanym do całego Zakonu* stwierdza, że akt Przeistoczenia jest tak wielkim darem, a zarazem tak wielką tajemnicą, że towarzyszy mu z jednej strony przeżycie zatrwożenia całego człowieka, a nawet całego świata, a z drugiej radość sięgająca nieba[8].

Seraficki Ojciec nie miał najmniejszej wątpliwości, że sakrament dokonujący się na ołtarzu przez ręce kapłana sprawia, że chleb i wino przemieniają się w Ciało i Krew Jezusa. Wierzył tak on sam i o taką wiarę prosił wszystkich ludzi. Twierdził bowiem, że jak sami na potępienie skazali się ci, którzy widząc Chrystusa, działającego cuda i głoszącego Dobrą Nowinę, nie uwierzyli Mu, tak i teraz narażają się na wieczne odłączenie od Bożej Miłości ci, którzy nie wierzą w realną obecność Chrystusa w sakramencie Eucharystii i nie karmią się Ciałem i Krwią Pańską (por. Np 1,9). Co więcej, również ci, którzy przyjmują Komunię św., ale czynią to w sposób niegodny, podlegają karze potępienia. W *Napomnieniach* pisze: „Duch Pański przebywający w wiernych swoich jest tym, który przyjmuje Najświętsze Ciało i Krew Pana. Wszyscy inni, którzy nie mają udziału w tym Duchu, a ośmielają się przyjmować je, sąd sobie jedzą i piją" (Np 1,12-13). Według Franciszka więc Duch Święty nie tylko działa podczas Eucharystii i Jego mocą dokonuje się Przeistoczenie, nie tylko włącza nas we wspólnotę miłości trynitarnej, we wspólnotę wiecznego życia, ale również sprawia, że możemy godnie przyjmować Najświętszy Sakrament. Jeśli natomiast ktoś nie żyje w tymże Duchu, a karmi się Ciałem Chrystusa, czyni to niegodnie. Stąd wielka troska Biedaczyny z Asyżu o to, by w odpowiedni sposób, tzn. z czystym sercem[9], przystępować do Komunii św. i rozpalać w sobie miłość do Najświętszego Sakramentu.

Widzieć Chrystusa oczami ducha

Do głównej katechezy Franciszka na temat Chrystusa Eucharystycznego można zaliczyć następujące słowa: „Oto uniża się co dzień (por. Flp 2,8) jak wtedy, gdy z tronu królewskiego (por. Mdr 18,15) zstąpił do łona Dziewicy. Codziennie przychodzi do nas w pokornej postaci. Co dzień zstępuje z łona Ojca na ołtarz w rękach kapłana. I jak ukazał się świętym apostołom w rzeczywistym ciele, tak i teraz ukazuje się nam w świętym Chlebie. I jak oni swoim WZROKIEM CIELESNYM widzieli tylko Jego Ciało, lecz wierzyli, że jest Bogiem, ponieważ oglądali Go OCZYMA DUCHA, tak i my, widząc chleb i wino oczyma cielesnymi, starajmy się dostrzegać i wierzmy mocno, że jest to Jego żywe i prawdziwe Najświętsze Ciało i Krew. I w taki sposób Pan jest zawsze ze swymi wiernymi, jak sam mówi: Oto Ja jestem z wami aż do skończenia świata (por. Mt 28,20)" (Np 1,16-22. Jak zauważa o. Lehmann, należy zwrócić w tym fragmencie uwagę na swoiste przejście od „widzieć" do „oglądać". Chodzi bowiem o oglądanie oczyma duszy Boga, który zamieszkuje człowiecze serce, Boga żywego i prawdziwego. Jak przekazują biografowie, tego rodzaju oglądanie Pana było częstym udziałem św. Franciszka. Jego modlitwa i adoracja Jezusa Eucharystycznego, kontemplacja obecności Bożej, przeradzały się w nieme oglądanie Boga oraz w oddawanie Mu czci i uwielbienia[10].

Oczy cielesne i troska o piękno liturgii

Sakrament Eucharystii, jako dar niezgłębionej Bożej miłości, domaga się nie tylko czystego serca człowieka i otwartości na Bożą łaskę, czyli „dyspozycji" wewnętrznych, ale również zadbania o to, by celebracja dokonywała się w godnych warunkach, a więc wymaga też określonych czynników zewnętrznych. Troska o piękno liturgii dotyczy samej czynności sprawowania sakramentu z wielką godnością i czcią należną Najświętszemu Ciału i Krwi Chrystusa, a także sposobu przechowywania paramentów, szat liturgicznych oraz utrzymywania czystości w świątyniach, kaplicach i wszędzie tam, gdzie przechowywany jest Najświętszy Sakrament[11]. Święty Franciszek wielokrotnie zachęcał do okazywania należytego szacunku wobec Pisma Świętego – słowa Bożego, a przede wszystkim właśnie Eucharystii. Uwrażliwiał zwłaszcza kapłanów, by dbali o wszystko to, co służy sprawowaniu świętych czynności.

Jak często uczestniczyć we Mszy św.?

Seraficki Patriarcha zapraszał do jak najczęstszego uczestnictwa w Eucharystii. Zachęcał, by czynić tak „na pamiątkę i dla zrozumienia i uczczenia miłości, którą nas (Jezus) darzył oraz tego, co dla nas powiedział, uczynił i wycierpiał"[12]. Nie bez znaczenia jest kolejność słów, których używa św. Franciszek dla argumentacji codziennej Mszy św.: wspominać – rozumieć –

czcić. Pamięć przywołuje i uobecnia Ostatnią Wieczerzę, którą Chrystus spożył z apostołami. Pamięć domaga się zrozumienia wydarzenia, które dokonało się w Wielki Czwartek i które Jezus polecił czynić na swoją pamiątkę[13]. Kiedy natomiast zrozumie się wielki dar Bożej Miłości, umywanie uczniom nóg, łamanie chleba, mękę i śmierć krzyżową, to trudno, by odpowiedzią na ten dar nie była miłość człowieka przejawiająca się w codziennym odnawianiu tego misterium, czyli uczestnictwie w Eucharystii. Msza św. jest wyrazem niepojętej miłości Boga do człowieka. Miłości, która kiedyś zaprowadziła Chrystusa na Kalwarię. Z kolei uczestnictwo w Eucharystii dzisiaj jest wyrazem przyjmowania tej miłości przez człowieka i uwielbieniem Boga za dzieło odkupienia.

Odkryć na nowo dar Bożej Miłości

Msza św. jest darem Boga i skarbem Kościoła.„W niej jest chleb życia wiecznego, którym nasycają się wierni. W niej jest osobowy Chrystus pragnący mieszkać cieleśnie w milionach swoich wybranych aż do końca świata (…). W niej jest kres miłości Chrystusa do ludzi. Tam jest Słowo milczenia, które oświeca. Tam jest uzdrowienie. Tam jest Zmartwychwstanie i życie. Tam jest Ogień, który chciał objąć ziemię. Tam jest światło. Tam jest prawda. Tam jest życie…”[14]. Każdy chrześcijanin przez samego Boga jest nieustannie zapraszany do odkrywania, lepszego rozumienia, a przez to do głębszego przeżywania sakramentu Eucharystii. Msza św. nie może być sprowadzana do niedzielnego obowiązku. Celebracja Świętej Liturgii winna przedłużać się na całe życie wierzącego człowieka tak, by stawała się centrum jego duchowości – miejscem i przestrzenią spotykania się i oglądania oczyma duszy żywego Boga.

o. Norbert Cebula OFM
(z: Konferencje do formacji ciągłej na rok 2018, Warszawa 2018, ss. 57–63)

[1] O trynitarnym oraz personalnym charakterze Eucharystii szerzej pisze ks. Krzysztof Guzkowski: *Eucharystia a Duch Święty. Zarys ujęcia personalistycznego*, „Studia Gnesnensia”, t. XXVII (2013), ss. 81–90.
[2] Z języka greckiego *epiclesis* – wezwanie.
[3] Por. 1 LD 1-2, 2 LD 1-2; A. Baran, *Sakramenty – szczegółowo*, w: *Leksykon duchowości franciszkańskiej*, Kraków–Warszawa 2016, k. 1721.
[4] Por. K. Guzkowski, *Eucharystia a Duch Święty…*, art. cyt., s. 82.
[5] Oprócz jedności owocami Komunii św. są: umocnienie wiary, uświęcenie duszy i zdrowie ciała, życie wieczne, odpuszczenie grzechów, ufność w miłosierdzie Boga, końcowe zmartwychwstanie i wspólnota świętych. Por. J.O. Bragança, *Struktura modlitwy eucharystycznej*, w: *Eucharystia*, red. L. Balter, Poznań–Warszawa 1986, s. 266.
[6] Dlatego Eucharystia powinna być w centrum życia każdego wyznawcy Chrystusa. Por. C.M. Martini, *Sulle strade del Signore*, Milano 1993, ss. 238–241.
[7] Por. Jan Paweł II, encyklika o Duchu Świętym w życiu Kościoła i świata *Dominum et vivificantem*, Wrocław 1994, n. 40.
[8] Por. LZ 26-27. W teologii wspomniane przeżycie jest określane często mianem: *Misterium tremendum* i *Misterium fascinosum*.
[9] Franciszek o czystość serca prosił przede wszystkim kapłanów. Pisał: „Proszę również w Panu wszystkich moich braci kapłanów, którzy są i będą i pragną zostać kapłanami Najwyższego, ilekroć zechcą odprawić Mszę, aby sami będąc nieskazitelni, w sposób nieskazitelny składali prawdziwą ofiarę Najświętszego Ciała i Krwi Pana naszego Jezusa Chrystusa, z świętą i czystą intencją” (LZ 14).
[10] Por. L. Lehmann, *Św. Franciszek. Mistrz modlitwy*, Kraków 2003, s. 17.
[11] Por. A. Baran, *Sakramenty – szczegółowo*, w: LDF, k. 1724.
[12] Św. Franciszek z Asyżu, „Wykład modlitwy *Ojcze nasz*”, w: LDF, s. 355.
[13] Por. L. Lehmann, *Św. Franciszek. Mistrz modlitwy,* s. 131.
[14] G. Bedouelle, *Szczęśliwi zaproszeni na Ucztę Baranka*, w: *Eucharystia*, s. 15.

Miesięczne modlitwy misyjne, za FZŚ i za MF

Aby podkreślić komunię z papieżem, ofiarowujemy intencję Ojca Świętego na dany miesiąc i intencję FZŚ zgodnie z życiem i ważnymi wydarzeniami zakonu. Wspólnoty lokalne modlą się zarówno w intencjach Ojca Świętego, jak i w intencjach podanych przez FZŚ.

Listy Mi

Rzym, 10 stycznia 2021 roku
Święto Chrztu Pana Jezusa Chrystusa

Drodzy Bracia i Siostry z całego świata!
Niech Bóg da Wam pokój!

To wielka przyjemność ogłosić, że w tym roku świętujemy **800-lecie *Memoriale propositi* (1221–2021)**. To w nim znajdują się szczegóły dotyczące wielu aspektów braterskiego życia; jak przyjąć tych, którzy chcą do nas dołączyć, proszą o szczegóły naszej profesji...

Rzym, 16 lutego 2021 roku

Drodzy Bracia i Siostry z całego świata!
Niech Pan obdarzy Was swoim pokojem!

W liście, który napisałem do Was 10 stycznia 2021 roku, zapowiadającym obchody święta 800 lat *Memoriale propositi* (1221–2021), przewidywaliśmy, że wyślemy kilka dokumentów do wykorzystania jako materiał formacyjny na miesiące luty, maj i sierpień. Oto przygotowane propozycje:

Luty: RAMY HISTORYCZNE
Maj: TEKST I ANALIZA *Memoriale propositi*
Sierpień: OBECNE WARTOŚCI

Dokumenty te mogą pomóc w tegorocznej formacji wspólnot lokalnych. Tym listem załączamy pierwszą lekcję. Prosimy o wstawiennictwo naszego Serafickiego Ojca św. Franciszka i naszą drogą siostrę Klarę.

z braterskim pozdrowieniem
br. Tibor Kauser,
minister generalny OFS

Sierpień. Za ewangelizację: Aby Kościół otrzymał od Ducha Świętego łaskę i siłę do zreformowania się w świetle Ewangelii.
FZŚ: Za wspólnoty narodowe Sri Lanki, Konga i Peru.
Ojcze nasz…

Wrzesień. Ogólna: Abyśmy wszyscy odważnie wybierali prosty i zrównoważony ekologicznie styl życia, doceniając młodych ludzi, którzy się w to mądrze angażują.
FZŚ: Za wspólnoty narodowe Meksyku, Włoch i Ugandy.
Ojcze nasz…

Październik. Za ewangelizację: Aby każda ochrzczona osoba zaangażowała się w ewangelizację, z otwartością na misje, będąc świadkiem ewangelicznego życia.
FZŚ: Za wspólnoty narodowe Kamerunu, Paragwaju i Wietnamu.
Ojcze nasz…

Listopad. Ogólna: Aby cierpiący na depresję lub wypalenie otrzymali pomoc i dostrzegli światło, które przywróci im chęć do życia.
FZŚ: W intencji prezydium CIOFS i Kapituły Generalnej FZŚ.
Ojcze nasz…

Grudzień. Za ewangelizację: Za katechetów powołanych do głoszenia słowa Bożego, aby byli odważnymi i kreatywnymi świadkami w mocy Ducha Świętego.
FZŚ: W intencji rozwoju FZŚ i MF na świecie.
Ojcze nasz...

NISTRA GENERALNEGO FZŚ

W tym Dokumencie odnajdujemy życie duchowe ruchu pokutnego pierwszych braci i sióstr, którzy podążyli drogą życia św. Franciszka; można je podsumować następująco: • życie w pokucie: post, dzieła miłosierdzia, życie modlitewne; • życie braterskie: życie ludzkimi wartościami, troska o bliźnich, prowadzenie rodziny do wspólnoty oraz niesienie dobra i pokoju braciom i siostrom[1].

Możemy potwierdzić, że ten Dokument był dla nas inspiracją na początku naszej życiowej drogi, i właśnie dlatego jako zakon świętujemy 800. rocznicę jego ogłoszenia. Świętujemy oczywiście wraz z naszymi drogimi braćmi i siostrami z Trzeciego Zakonu Regularnego.

Zachęcamy nasze wspólnoty do pogłębiania wiedzy o naszej historii, co pozwoli nam jeszcze bardziej umocnić wartości naszego zakonu, które przetrwały wieki. Poznawanie naszej historii jest mocną podstawą do budowania współczesnej historii, co jest dla nas wyzwaniem, aby wprowadzać w życie naszą Regułę.

W tym roku będziemy przesyłać wam różne dokumenty, które mają służyć jako materiały formacyjne – na luty, maj i sierpień. Będą to materiały dotyczące naszej historii, w skład których wejdą również comiesięczne nagrania wideo, dzięki którym wszystkie wspólnoty będą mogły dowiedzieć się więcej o *Memoriale propositi* i zgłębić wiedzę o naszych korzeniach.

Historia uczy nas, że powołanie i misja mogą i powinny być nieustannie reinterpretowane, nie żyjemy zatem w oderwaniu od różnych okresów historyczno-kulturowo-politycznych. Jednocześnie powinniśmy starać się dochować wierności pierwotnemu powołaniu jako ludzie naszych czasów.

Tak naprawdę historia tworzy się każdego dnia, więc codziennie musimy prosić Boga o mądrość odczytywania znaków czasu, gdyż zawsze są one związane z Jego planem dla nas. Nasze korzenie to „bycie zachęcanym" do tworzenia historii zgodnie z Bożym planem.

Zachęcamy was do świętowania tego wydarzenia w naszym zakonie, w waszych wspólnotach, do organizowania spotkań, wydarzeń formacyjnych itp., a nawet dzielenia się tymi chwilami ze wszystkimi braćmi i siostrami na całym świecie. (…). Dziś nadal pozostawiamy ślady na tej samej ścieżce: ścieżce wypełnionej poświęceniem, obecnością, sukcesami i porażkami. Najważniejsze to stanowić jej część: jesteśmy ścieżką dnia dzisiejszego, więc powinniśmy w pełni żyć wspólnotą, która jest skarbem naszego charyzmatu.

Prosząc o wstawiennictwo naszego Serafickiego Ojca, św. Franciszka, i naszej drogiej siostry Klary, przesyłamy wam nasze najbardziej braterskie pozdrowienia.

Silvia Diana,
radna prezydium CIOFS,
koordynator obchodów MP

wasz brat **Tibor Kauser**,
minister generalny OFS

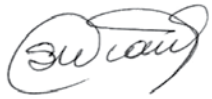

(tłum. z: ciofs.info z j. angielskiego Adriana Biedrowska)

[1] Br. Valentin Redondo OFM Conv, *Franciszkański Zakon Świecki, jego historia i Reguła.*

1221–2021
800 LAT OD POWSTANIA III ZAKONU FRANCISZKAŃSKIEGO: RAMY HISTORYCZNE

Wykład nr 1 – opracowany przez Ottaviana Turrioniego, przełożonego wspólnoty OFS w Cannara (Perugia, Włochy) przy współpracy o. Alfreda Parambakathu OFMConv, asystenta generalnego OFS.

Wprowadzenie

Spójrzmy na życie św. Franciszka (1182–1226) w perspektywie zjawisk społecznych, gospodarczych i religijnych. Od XI do XIII wieku Europa przeżywa dogłębne zmiany. Społeczeństwo feudalne przechodzi kryzys. Powoli tworzy się nowy porządek, oparty na wspólnocie, bardziej obywatelski, towarzyszy temu powstawanie nowych zakonów.

Zepsucie i światowość obecne w Kościele od dawna mają różne przyczyny. Powodem takiej sytuacji jest m.in. ingerencja władzy politycznej (cesarzy Świętego Cesarstwa Rzymskiego, począwszy od Karola Wielkiego w IX wieku) w mianowanie biskupów i papieży. Przyczyniło się to w znacznym stopniu do obniżenia moralności wielu członków instytucji kościelnej.

1. Ruch reformatorski pochodzenia benedyktyńskiego

Zjawisko, które przeszło do historii jako „ruch reformatorski" Kościoła, zaczęło się od klasztoru w Cluny we Francji (reforma kluniacka), założonego w 910 roku, w celu przywrócenia Kościoła do jego ewangelicznych korzeni przez powrót do pierwotnej Reguły św. Benedykta. Siła tego klasztoru, który wkrótce stał się ośrodkiem wysokiej duchowości, wynikała z tego, że opata powołał papież. Był on bezpośrednio zależny od Stolicy Apostolskiej, a wydobyty spod jurysdykcji biskupa. Była to „rewolucja" w czasach, gdy godność biskupa była wyjątkowa: pełniła ją osoba wysoko urodzona, mile widziana przez władzę polityczną lub przez nią wskazywana.

Za przykładem Cluny idą klasztory Camaldoli (założony przez św. Romualda w 1012 r.), Vallombrosa (założony przez św. Giovanniego Gualberta w 1036 r.) i inne zakony, takie jak kartuzi (św. Bruno z Kolonii 1030–1101) i cystersi (św. Roberto z Molesme 1024–1111 i św. Bernardo z Chiaravalle 1090–1153).

2. Odrodzenie europejskie

Po roku 1000 wkład tych zakonów w budzenie pragnienia powrotu do ewangelicznego ducha, w tworzenie nowych perspektyw życia połączonych z rodzącym się fenomenem „odrodzenie Europy" było niezwykłe.

Odrodzenie uwarunkowane było kilkoma czynnikami: zakończyły się najazdy barbarzyńców, wzrosła liczba ludności, zaczął upadać feudalizm jako system polityczny, rozwijały się miasta, nastąpił rozwój gospodarczy i kulturalny, reformy zaczęły objawiać się w Kościele, dotkniętym dwoma rodzajami zła: nepotyzmem (ofiarowanie godności kościelnych kręgowi rodzinnemu), symonią (handel godnościami kościelnymi i sakramentami) oraz konkubinatem. Zło to było silnie związane z polityką ingerencji w życie Kościoła przez feudalną władzę polityczną.

W walce, którą Kościół podjął, aby uciec przed władzą cesarską i odzyskać wolność, wyłaniają się dwie postacie papieży: Mikołaj II (980–1061), a przede wszystkim Grzegorz VII (około 1015–1085).

Mikołaj II podjął zdecydowane działania, mające na celu usunięcie z grona wybierających papieża naród rzymski i cesarza: tylko kolegium kardynałów wybierało papieża (Synod z 1059). Konflikt zaostrzył się w czasach papieża Grzegorza VII i cesarza Henryka IV. To oni byli głównymi bohaterami tzw. walki o inwestyturę, która trwała kilkadziesiąt lat, do końca 1122 roku i zakończyła się konkordatem w Wormacji podpisanym przez papieża Kaliksta II i cesarza Henryka V. Był to kompromis stanowiący źródło przyszłej niezgody, ale który tymczasowo oznaczał uznanie autonomii papiestwa

3. Od duchowości monastycznej do narodzin nowej duchowości świeckiej

Wspomniano o klasztorach. U podstaw ich propozycji życia chrześcijańskiego leżało przekonanie, że rzeczywistość ziemska jest źródłem duchowego niebezpieczeństwa i tylko indywidualna relacja z Bogiem, przeżywana w wyrzeczeniu i surowości życia w klasztorze, może otworzyć drogę do zbawienia. Jakże inna to była wizja do tej, którą żyło duchowieństwo skażone symonią i życiem w konkubinacie, oddane światowym interesom. I nawet jeśli klasztory nie zerwały kontaktu z ustrojem feudalnym (wielu mnichów pochodziło z rodzin szlacheckich, opactwa finansowane były przez możnych), ich ideały przez długi czas karmiły zapał religijny zdolny przyciągnąć wielu ludzi.

Jednak wielkie zmiany, jakie zaszły w społeczeństwie po roku 1000, odbiły

Franciszkanie świeccy w Kościele – wczoraj

Kościół jest rzeczywistością złożoną z elementów widzialnych i duchowych. Jawi się on jako Lud Boży powołany przez Chrystusa, do którego poprzez chrzest mogą należeć wszyscy ludzie. Ten Lud Boży, którego głową jest Chrystus, jest w drodze do wiecznej i stałej ojczyzny. W jedności i równości członków wyróżniają się różne posługi: biskupi, kapłani i diakoni oraz stany życia: świeccy i zakonnicy. W Kościele jest także miejsce dla franciszkanów świeckich. Są oni w Kościele i z nim powołani do urzeczywistniania jego misji.

Miejsce tercjarzy w Kościele do początków XVI wieku

W znanej kodyfikacji prawa dokonanej około 1140 roku, zwanej od imienia autora *Dekretem Gracjana*, społeczeństwo dzielono na dwa stany: duchownych i świeckich. Do pierwszego z nich należeli duchowni (kler) oddani kontemplacji, modlitwie i służbie Bożej, a także *Deo devoti* – pobożni, czyli konwersi. Do tej grupy zaliczano zakonników, pustelników, pokutników, szpitalików, członków zakonów rycerskich, reklużów, dziewice konsekrowane. Drugi stanowili świeccy żyjący w świecie.

Wokół przynależności do jednej z tych grup pokutników franciszkańskich toczyły się dyskusje i spory. Jedni utrzymywali, że należy ich traktować jako w szerokim rozumieniu zakonników. Święty Jan Kapistran w swoim *Defensorium Tertii Ordinis Beati Francisci* swój wywód kończy stwierdzeniem „bracia i siostry Trzeciego Zakonu są osobami duchownymi (*personae ecclesiasticae*) i podobnie jak duchowni (kler) i zakonnicy cieszą się przywilejami forum, kanonów i nietykalności".

Przywilej kanonów oznaczał, że tercjarze podobnie jak duchowieństwo mogli organizować się i kierować według własnego prawa, a przełożeni mieli prawo interpretować prawo i sprawować nad nimi władzę. Przywilej forum oznaczał, że wszystkie sprawy cywilne i kryminalne tercjarzy mogły być rozpatrywane jedynie przez sądy kościelne. Trzeci przywilej – „nietykalności" zwalniał, podobnie jak duchownych, z obowiązków, które nie były do pogodzenia z wymaganiami stanu duchownego, na przykład obowiązek służby wojskowej, wykonywanie zawodu sędziego w sprawach cywilnych, itd.

Konsekwencją tej pozycji w społeczeństwie były, zawarte w prawodawstwie tercjarskim: *Memoriale propositi* (1221–1228) i Regule Mikołaja IV (1289), zakazy składania uroczystej przysięgi zobowiązującej do uległości wobec władz świeckich i służby wojskowej. W XIII wieku doprowadziło to do konfliktu z władzami miejskimi niewidzącymi powodów, by tratować tercjarzy inaczej niż innych obywateli. W obronie ich praw, zawartych w Regule i wynikających z ich pozycji w Kościele, stawali biskupi i papieże: Honoriusz III, bulle: *Significatum est nobis* (1221), *Ad audientiam nostram* (1226–1227), Grzegorz IX, bulle: *Detestanda humani* (1227), *Nimis patenter* (1227), *Ex parte dilectorum* (1236), Innocenty IV, bulla *Ne per secularia* (1251).

Wstępujący w szeregi III zakonu i zobowiązujący się do praktykowania tego, co Reguła nakładała i zobowiązywała, kierowali się przede wszystkim wiarą i pragnieniem doskonałości, do której dążąc, miało się zapewnione życie wieczne. Zapewne były także i inne motywy wstępowania, skoro na początku XVI wieku Marian z Florencji w swoim „Traktacie o Trzecim Zakonie" tak pisze: „Bardzo niegodną rzeczą jest, jeżeli niektórzy unikając płacenia długów i unikając zobowiązań wobec społeczeństwa, nie chcą płacić tego, do czego są zobowiązani pod pretekstem przynależności do tego sprawiedliwego i świętego Zakonu. (…) Wiele osób pod pretekstem habitu Trzeciego Zakonu św. Franciszka chce się cieszyć przywilejami egzempcji i wolności, przez co gorszą innych".

Z biegiem wieków III zakon ewoluował w dwóch kierunkach. Jednym było powstawanie na podstawie Reguły Mikołaja IV wspólnot tercjarskich prowadzących wspólne życie, zobowiązujących się do zachowania ślubów zakonnych i skupiających się wokół jakiegoś dzieła, na przykład posługi w szpitalach. Dało to początek licznym wspólnotom zakonnym męskim i żeńskim trzeciego zakonu regularnego. Dla nich to papież Leon X w 1521 roku w konstytucji *Inter caetera* promulgował nową Regułę. Drugim było sekularyzowanie się tercjarzy żyjących w świecie. Pod koniec XV wieku zaprzestawano uznawania ich za osoby zakonne, a III zakon zaczął być określany jako kongregacja, towarzystwo czy arcybractwo. Sprawy ostatecznie zostały uregulowane na Soborze Laterańskim V, który w konstytucji *Dum intra mentis acana* z 21 stycznia 1516 roku postanowił, by pokutników żyjących w świecie traktować na równi z innymi wiernymi co do praw i obowiązków.

Tercjarze w kościele od XVI do XVIII wieku

Jest to okres, kiedy III zakon traci swój wewnętrzny dynamizm i autonomię, stając się jednym z bractw związanych mocnymi więzami z pierwszym zakonem franciszkańskim. To nie przełożeni kongregacji tercjarskich, ale zakonnicy zaczynają decydować o wszystkim.

się pod sztandar Trzeciego Zakonu z taką gorliwością i w takiej liczbie jak dawniej, kiedy to na wyścigi garnęły się do Franciszka". Papież widział III zakon jako „szkołę doskonałości", który jest w stanie zaradzić złu, które targa niewymownie społecznością ludzką w naszych czasach" (Leon XIII, List *In Tertium Franciscalium Ordinem*, z 21 września 1900 roku).

W tej atmosferze wielu tercjarzy starało się podjąć wyzwania, jakie stawiały świat i Kościół. Tercjarz franciszkański żyjący według Reguły i dążący do doskonałości miał się zaangażować czynnie w poszukiwanie rozwiązania kwestii społecznej. Uważano, że powinien on dokształcać się w naukach kościelnych i społecznych, angażować się w działania w środowiskach robotniczych, reprezentować robotników, zakładać stowarzyszenia, banki ludowe, zakładać i działać w związkach zawodowych o inspiracji chrześcijańskiej, działać w chrześcijańskich partiach politycznych, prowadzić działalność charytatywną, zająć się młodzieżą, pomagać w katechizacji dzieci i młodzieży. W celu lepszego skoordynowania działań powołano przy prowincjach zakonnych komisariaty III zakonu, a w kuriach generalnych – komisariaty generalne. Podjęto też próbę tworzenia struktur III zakonu, jednoczących wspólnoty danego regionu, posiadające własne niezależne od pierwszego zakonu i międzyobediencjalne zarządy.

Kierunek ten nie spotkał się z powszechnym przyjęciem. Uważano, że wspólnoty tercjarskie nie mogą stać się organizacjami politycznymi, związkowymi, kołami dyskusyjnymi czy komitetami wyborczymi. Nie negowano konieczności poszukiwania rozwiązań „kwestii społecznej", ale reformę społeczną widziano w powrocie do Ewangelii i ducha chrześcijańskiego, a tercjarze, którzy chcieliby się w to angażować, powinni praktykować cnoty ewangeliczne, zachowywać Regułę, posiadać franciszkańskiego ducha pokory, ubóstwa i modlitwy. W tej sprawie głos zabrała Stolica Apostolska. Papież św. Pius X w liście *Tertium Franciscalium Ordinem* z 8 września 1912 roku zakazał wspólnotom jako takim zajmowania się sprawami świeckimi czy ekonomicznymi i działalnością dobroczynną; mogli to natomiast podejmować pojedynczo poszczególni tercjarze jedynie w swoim imieniu.

Wobec rozwijającej się w okresie międzywojennym Akcji Katolickiej, rozumianej jako apostolat świeckich, prowadzony pod kierunkiem hierarchii kościelnej, III zakonowi przypisano rolę pomocniczą. Polegała ona na daniu przyszłym członkom Akcji Katolickiej dobrej formacji chrześcijańskiej. Oprócz tego oczekiwano od tercjarzy modlitwy, propagowania Akcji Katolickiej i rekrutacji dla niej członków. Wobec Akcji Katolickiej stawiano III zakonowi następujące zadania: tam, gdzie istnieje Akcja Katolicka, III zakon ma być szkołą formacji dla przyszłych jej członków; tam, gdzie Akcja Katolicka jest słaba, apostolat III zakonu ma uzupełniać jej działania; tam, gdzie Akcja Katolicka nie istnieje, III zakon ma podjąć jej zadania.

W szeroko rozumianym okresie soborowym nastąpiły wyraźne zmiany akcentów: III zakon zaczyna być postrzegany jako jedno z autonomicznych, posiadający własną strukturę, stowarzyszeń w Kościele, realizujący powołanie i misję świeckich, którym bliskie z natury są sprawy ziemskie i przekształcanie ich zgodnie z nauką Ewangelii. Podkreślane są też związki z rodziną franciszkańską i związane z ruchem pokutników początki zakonu. Coraz mniej podkreśla się powołanie do doskonałości i „zakonny" wymiar powołania III zakonu. Wyrazem tych przemian jest sfera pojęciowa. Nie mówi się o III zakonie, a o Franciszkańskim Zakonie Świeckich, a „tercjarzy" nazywa się „franciszkanami świeckimi".

Zakończenie

Z powyższych rozważań widać wyraźnie, że pozycja i wiążące się z nią cele i zadania III zakonu w Kościele i świecie zmieniały się. Byłoby czymś ahistorycznym dokonywanie tu ocen negatywnych. Można powiedzieć, że dopomógł wielu ludziom do uświęcenia i był „żywą siłą" w Kościele.

o. Alojzy Pańczak OFM
(za: fzspolska.pl/konferencje)

TAU – LITER

Każda z tych odpowiedzi jest prawdziwa. Litera tau należy zarówno do alfabetu hebrajskiego, jak i greckiego. Jest wspólna dwóm językom, w których była pisana Biblia. W alfabecie hebrajskim jest 22. literą, natomiast w alfabecie greckim 19. Znak? Owszem, i to znak przyswojony przez chrześcijan, gdyż jego kształt przypomina krzyż, na którym zmarł Chrystus. Symbol? Jak najbardziej. TAU jest symbolem Boskiego zbawienia, Bożej miłości. Nas, tercjarzy, interesuje jednak jako znak ruchu franciszkańskiego.

Znak TAU był dla św. Franciszka bardzo ważny, gdyż przypominał krzyż, na którym odkupił nas Chrystus, a wiadomo jak szczególne nabożeństwo żywił Powerello do Chrystusa Ukrzyżowanego. Ten znak nasz Zakonodawca rozpropagował po Soborze Laterańskim IV, na którym był obecny. Otóż w 1215 roku urzędujący wówczas papież Innocenty III zwołał sobór powszechny na Lateranie i zainaugurował go 1 listopada tegoż roku. Podczas ceremonii otwarcia 11 listopada wygłosił przemówienie, w którym odniósł się do słów z Księgi Ezechiela mówiących o znaku TAU

Błogosławiony Luchezjusz z Poggibonsi

Valdelsa, zachodnia część włoskiej Toskanii położona na północ od Sieny, zwana jest ziemią świętych, wśród których jest bł. Luchezjusz (wł. *Lucchese*; łac. *Lucensis*, czyli pochodzący z Lukki – wł. *Lucca*), pokutnik pełniący dzieła miłosierdzia i sławny tercjarz franciszkański. Przyszedł na świat w Gaggiano i tam spędził pierwszy okres swego życia, po czym przeniósł się do odległego o 7 kilometrów Poggibonsi, gdzie zmarł według tradycji 28 kwietnia 1260 roku i został pochowany w kościele franciszkańskim pw. NMP w Camaldo. W drugiej połowie XIV wieku napisano jego pierwsze znane nam życiorysy, na których opierali się wszyscy późniejsi biografowie. Najlepszym opracowaniem naukowym poświęconym naszemu błogosławionemu jest publikacja o. Martina Bertagna OFM: *S. Lucchese da Poggibonsi – note storiche e documenti*, Firenze 1969, w której znajdziemy przytoczone źródła archiwalne, najstarsze życiorysy, omówienie późniejszych opracowań i historię kultu.

1. Źródła do poznania bł. Luchezjusza

Wszystkie życiorysy świętych powstały na podstawie źródeł, takich jak: ich pisma, archiwalia, pierwsze życiorysy, świadectwa współczesnych, utrwalona tradycja ustna, a także ikonografia, ślady kultu w postaci relikwii, zapisów, tablic wotywnych itp.

a) Archiwalia

Archiwaliów związanych z naszym błogosławionym nie zachowało się wiele. Mamy odpis aktu z 7 sierpnia 1227 roku, w którym Luchezjusz i jego żona, nazwana w dokumencie Boną, sprzedają jej wujom – Guidowi i Lottaryngowi – znajdującą się w Gaggiano i należącą do Bony posiadłość wraz ze znajdującym się na niej domem. Dokument ten potwierdza związki Luchezjusza z Gaggiano; podaje, że ojcem Buonadonny był Bencivenni de Buono; poświadcza, że w 1227 roku małżonkowie wyzbywali się majątku.

Drugim ważnym dokumentem jest, odkryty w latach 80. ubiegłego wieku, spisany 4 grudnia 1251 roku testament. Jego autor, testator Forzore di Siribuano, przekazał między innymi 5 soldów na grób św. Luchezjusza. Wynika stąd konieczność przesunięcia daty śmierci błogosławionego, który musiał umrzeć przed 1251, a nie – jak powszechnie za pierwszymi biografami przyjmowało się do tej pory – w 1260 roku, oraz świadczy o istniejącym już wówczas jego kulcie.

W innym ważnym dokumencie są odpisy statutów miejskich i uchwał rady miejskiej. Z najstarszego statutu z 1300 roku wiemy, że w mieście obowiązywały trzy święta patronalne: Najświętszej Maryi Panny, św. Wawrzyńca i św. Luchezjusza. Zobowiązano też burmistrza (podesta, rektor) do przedstawienia radzie propozycji uchwał związanych z organizacją uroczystości. Dysponujemy takimi uchwałami począwszy od 1317 roku. W 1323 roku uchwalono, by na cześć i chwałę św. Luchezjusza, obrońcy i protektora komuny, przekazać braciom, czyli gwardianowi braci św. Franciszka, 5 florenów na zorganizowanie uroczystości św. Luchezjusza. Podobne uchwały podejmowane w kolejnych latach aż po XVIII wiek świadczą o rosnącym kulcie błogosławionego, który był czczony jako główny patron komuny Poggibonsi.

b) Życiorysy

Pod wpływem rosnącego kultu pod koniec XIII wieku lub na początku XIV został napisany po łacinie, dziś nam nieznany, anonimowy żywot błogosławionego z dołączoną do niego listą cudów, jakie dokonały się po jego śmierci. Znał go i korzystał z niego franciszkanin fra Bartolomeo dei Tolomei, autor żywota, o którym za chwilę coś więcej.

Z około połowy XIV wieku pochodzi *Epitome fiorentini* napisane przez jakiegoś mnicha (imieniem Błażej?) z benedyktyńskiego klasztoru Świętej Trójcy w Vallombrosie. Zebrał on w jednym tomie żywoty świętych toskańskich, wśród nich także bł. Luchezjusza.

Drugi, obszerniejszy i bogatszy w szczegóły, żywot napisał w 1370 roku wspomniany wyżej franciszkanin fra Bartolomeo dei Tolomei ze Sieny. Na tych żywotach, związanych ze środowiskiem valdelsańskim lub szerzej toskańskim, oparte są bezpośrednio czy pośrednio wszystkie inne późniejsze.

Postać bł. Luchezjusza rozpowszechnił w całym zakonie franciszkańskim Arnoldo de Serrant w *Kronice XXIV Genera-*

Dowiedziawszy się, że w Maremmie wielu choruje na malarię, objucza swojego osła lekarstwami i innym rzeczami, i udaje się tam, by pielęgnować i leczyć chorych.

Zatroskany jest również o to, by osiągnąć zbawienie wieczne przez pogłębione życie modlitewne. Jak drugi św. Franciszek, za którego sztandarem jak dzielny żołnierz kroczył, czy to idąc, czy siedząc, wewnątrz i na zewnątrz, w pracy czy w czasie odpoczynku, nie słabł w życiu modlitewnym. Oddawał się modlitwie z całą pobożnością, a także rozmyślaniu i najwyższej kontemplacji rzeczy niebieskich, tak że zdawało się, że temu oddawał całą swoją myśl, ciało, czas i to, co czynił. Bardzo często spowiadał się przed kapłanem z Zakonu Braci Mniejszych i z wielką pobożnością przyjmował Ciało Pana.

Zgodnie z *Regułą* zachowuje czystość i wstrzemięźliwość. Jest umiarkowany w jedzeniu i piciu. Ma zwyczaj poszczenia o chlebie i wodzie dwa razy w tygodniu, a ponadto w całym okresie Wielkiego Postu, przygotowania do świąt Zesłania Ducha Świętego, do święta św. Franciszka i św. Marcina. Zewnętrznym znakiem pokuty są noszone przez niego znoszone i połatane ubrania. Trzy razy w tygodniu praktykuje samobiczowanie, przez które fizycznie uczestniczy w cierpieniach Chrystusa przywiązanego do kolumny i biczowanego. Bywa, że śpi na ziemi, mając za poduszkę kamień lub drewniany kloc. Podobnie jak Franciszek ciało swoje nazywa osłem. Jego życie pokutne charakteryzuje ubóstwo i pokora, nie oznacza to jednak rezygnacji ze wszystkiego, ale dystans do rzeczy materialnych i posługiwanie się tym, co było absolutnie konieczne do życia.

Zakończenie

Na zakończenie jeszcze kilka uwag. Luchezjusz zmarł w opinii świętości, którą poświadcza kult rozwijający się zaraz po jego śmierci i łaski uproszone za jego przyczyną. Dopiero z życiorysów napisanych prawie 100 lat po jego śmierci dowiadujemy się, że był tercjarzem. Najstarszy żywot mówi, że nosił habit braci III zakonu, a dopiero z napisanego 20 lat później, czyli 120 lat po jego śmierci, uzyskujemy informację, że otrzymał go z rąk samego św. Franciszka. Na próżno jednak szukać śladu tego wydarzenia w źródłach franciszkańskich. Co więcej, podobnego gestu źródła te nie odnotowują. Trudno jest zatem orzec, czy bł. Luchezjusz był, czy nie był tercjarzem, i dlaczego piszący 100 lat po jego śmierci autorzy napisali, że był pokutnikiem-tercjarzem. Sprawę mogłoby rozstrzygnąć znalezienie starszych żywotów czy nowych dokumentów, co wydaje się mało prawdopodobne. Pisząc niezależnie od siebie o przynależności bł. Luchezjusza do III zakonu, autorzy, być może, korzystali z nieznanych nam różnych źródeł, co tłumaczy istniejące w przekazach różnice. Nie można też wykluczyć, że utrwalili istniejącą wówczas miejscową tradycję związaną z bliskimi związkami błogosławionego z franciszkanami, o czym świadczyłby pochówek w ich kościele. Trudno dzisiaj rozstrzygnąć tę kwestię, gdyż dla autorów ważne było przede wszystkim takie przedstawienie bł. Luchezjusza, by mógł on być wzorem do naśladowania dla każdego tercjarza.

o. Alojzy Pańczak OFM
(z: fzspolska.pl/formacja/ciagla)

Do poczytania

Minister generalny FZŚ br. Tibor Kauser w swoim liście na rok jubileuszowy III zakonu franciszkańskiego pisze: „Zachęcamy nasze wspólnoty do pogłębiania wiedzy o naszej historii, co pozwoli nam jeszcze bardziej umocnić wartości naszego zakonu, które przetrwały wieki. Poznawanie naszej historii jest mocną podstawą do budowania współczesnej historii, co jest dla nas wyzwaniem". Polecamy zatem lekturę książek, które przybliżą historię powstania i rozwoju III Zakonu św. Franciszka w ciągu 800 lat.

Pierwszą propozycją jest „**Historia III zakonu franciszkańskiego"** o. dr. Alojzego Pańczaka OFM (wieloletniego asystenta narodowego, regionalnego), napisana na podstawie bogatej literatury źródłowej, uzupełnionej sporą liczbą opracowań. Słowo wstępne napisała s. Joanna Berłowska, była przełożona narodowa FZŚ w Polsce, która pisze: „Każdy franciszkanin, zobowiązując się do życia franciszkańskim charyzmatem w świecie współczesnym, musi mieć świadomość, że nie działa ani w pojedynkę, ani w oderwaniu od wspólnoty, ani na początku czegoś nowego, musi znać korzenie i umieć z nich korzystać. (…) Czerpanie przykładów następuje właśnie z dziejów tego, co już zaistniało i przyniosło dobre owoce, przyczyniło się do rozwoju idei franciszkańskiej, do szerzenia pokoju i dobra w świecie".

Druga propozycja, **„Apostolstwo Franciszkańskiego Zakonu Świeckich w jego aspektach teologicznych, historycznych i konkretnych formach",** także autorstwa o. Pańczaka, jest jego pracą doktorską, która po 24 latach od napisania jej w Rzymie została przetłumaczona i wydana w języku polskim (w 2015 r.). Ukazuje, jak wyglądało apostolstwo tercjarzy od początku powstania III zakonu, poprzez jego rozwój, aż do czasów współczesnych, i w jaki sposób próbowali osiągnąć doskonałość chrześcijańską. Jak pisze autor we wprowadzeniu: „praca była pisana na podstawie dokumentów i materiałów, które ukazały się do 1990 roku. To, co zostało opublikowane później, zasadniczo nie wnosi niczego nowego do omawianego tematu. (…) jednak jako dodatek zostanie omówione apostolstwo w świetle obecnie obowiązujących Konstytucji Generalnych FZŚ".

Autorem kolejnych publikacji: **„Dzieje Trzeciego Zakonu św. Franciszka z Asyżu na ziemiach polskich w latach 1918–1939 w świetle czasopism tercjarskich"** oraz **„Tercjarze św. Franciszka z Asyżu"** jest franciszkanin świecki Mirosław Marek Kuczkowski, doktor nauk teologicznych z zakresu historii Kościoła.

W pierwszej z nich, na podstawie czasopism tercjarskich, wydawanych w

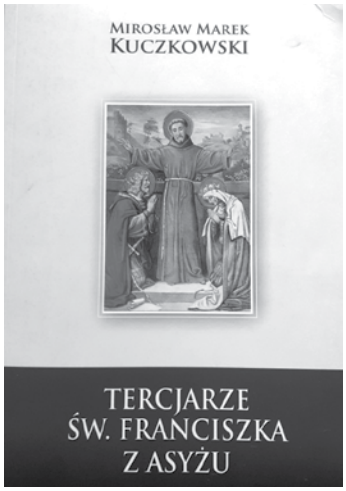

Polsce międzywojennej, ukazano, „co było istotą działalności członków poszczególnych kongregacji tercjarskich". Natomiast druga książka prezentuje świeckich naśladowców św. Franciszka, poczynając od powstania III zakonu franciszkańskiego do czasów współczesnych. Ich sylwetki – ponad 400 osób – ułożone są alfabetycznie i według przynależności do grona świętych, błogosławionych lub sług Bożych. Z pozostałej listy tercjarzy wyłoniono papieży, kardynałów, biskupów, kapłanów oraz świeckich. Opracowanie przybliża w sposób popularny osoby podążające do nieba drogą św. Franciszka z Asyżu. Wśród tych świeckich znajdują się osoby, które znamy z innej działalności, a niekoniecznie wiemy, że byli tercjarzami. Byli to na przykład znani malarze (Giotto, Rafael Santi, Michał Anioł, Bartolomé Esteban Murillo, Jacek Malczewski), kompozytorzy (Franciszek Liszt, Giovanni Pierluigi da Palestrina, Charles Gounod), literaci (Dante Alighieri, Francesco Petrarka) czy naukowcy (Alessandro Volta, André Ampère, Ludwik Pasteur, Luigi Galvani).

Redakcja zwróciła się z prośbą do autora, br. Mirosława Marka Kuczkowskiego, o kilka refleksji na temat powstawania tej ostatniej, czyli o „Tercjarzach św. Franciszka...". W związku z tym powstał tekst, który prezentujemy poniżej.

s. Maria

Prezentowane pozycje książkowe można zamówić, kontaktując się z osobami z Rady Regionu Katowickiego lub odpowiedzialnymi za dany okręg, lub przez przełożonych.

Kilka słów o „Tercjarzach św. Franciszka z Asyżu"

W Kościele katolickim jest miejsce dla każdego. Kościół poprzez swoją powszechność został powołany do działania wśród całej ludzkości i obejmuje wszystkich ludzi niezależnie od stanu, narodowości czy wielkości konta bankowego. W Kościele swoje miejsce mają m.in. różnorodne organizacje, stowarzyszenia i rodziny zakonne. Jedną z nich jest wielka rodzina franciszkańska, która od swojego powstania przez osiem wieków skupiała w swoich szeregach wielu świętych, błogosławionych i tych mniej znanych. Zapoznając się z ich życiorysami, ich historiami życia, możemy na tym skorzystać, wyciągając z tego wnioski, w jaki sposób można dochodzić do świętości. Przy okazji prosząc o ich wstawiennictwo w niebie.

Książka „Tercjarze św. Franciszka z Asyżu" ukazała się w 2014 roku drukiem pelplińskiego wydawnictwa Bernardinum. W swej treści przybliża czytelnikowi postacie III Zakonu św. Franciszka, a obecnie Franciszkańskiego Zakonu Świeckich.

Dlaczego taka publikacja? Zamiar spisania czy też skatalogowania tercjarzy franciszkańskich dojrzewał we mnie od wielu lat. Główną inspiracją do zebrania w jednym miejscu biografii tercjarzy było to, że chciałem ukazać bogactwo różnorakich postaci żyjących charyzmatem franciszkańskim. Oprócz tego aspektu ważna była popularyzacja tercjarstwa franciszkańskiego, a także dotychczasowy brak takiego opracowania. Wcześniej publikowałem krótkie życiorysy w „Głosie św. Franciszka", które co miesiąc ukazywały się przez kilka lat. W opracowaniu książki korzystałem głównie z pomocy dawnych czasopism tercjarskich z okresu 1883–1939, starych brewiarzyków tercjarskich, kalendarzy serafickich i kościelnych, martyrologiów franciszkańskich, encyklopedii popularnonaukowych i katolickich. W książce dokonałem klasyfikacji i spisu alfabetycznego postaci, chcąc w ten sposób usystematyzować tercjarzy, aby czytelnik mógł w sposób przejrzysty i bardziej klarowny lepiej korzystać z opracowania. Na dzień dzisiejszy publikacja nie jest już pełna, ponieważ przez kilka lat niektórzy z opisanych zmienili swoje miejsce w „kategorii", a także doszły nowe postacie. Praca nad książką zajęła mi prawie cztery lata, oczywiście nie w sposób ciągły, lecz głównie porą jesienną i zimową, w tym okresie miałem więcej czasu na pisanie.

Mam nadzieję, że lektura tej książki zainteresuje nie tylko członków wielkiej rodziny franciszkańskiej, ale będzie refleksją na tymi, którzy przed nami doszli do życia wiecznego w niebie drogą św. Franciszka z Asyżu.

br. Mirosław Kuczkowski OFS

Z adhortacji apostolskiej *Redemtoris custos* Jana Pawła II o św. Józefie

Stał się on szczególnym powiernikiem tajemnicy „od wieków ukrytej w Bogu" (por. Ef 3,9) – i to, podobnie jak Maryja, w tym momencie przełomowym, który apostoł nazywa „pełnią czasu", gdy „zesłał Bóg Syna swego, zrodzonego z niewiasty… aby wykupił tych, którzy podlegali Prawu", by „mogli otrzymać przybrane synostwo" (por. Ga 4,4-5). „Spodobało się Bogu – jak uczy Sobór – w swej dobroci i mądrości objawić siebie samego i ujawnić nam tajemnicę woli swojej (Ef 1,9), dzięki której przez Chrystusa, Słowo Wcielone, ludzie mają dostęp do Ojca w Duchu Świętym i stają się uczestnikami Boskiej natury (por. Ef 2,18; 2 P 1,4)"[1].

Józef – wraz z Maryją – jest pierwszym powiernikiem tej tajemnicy Boga żywego. Wraz z Maryją – a także ze względu na Maryję – uczestniczy on w tym szczytowym etapie samoobjawiania się Boga w Chrystusie, uczestniczy od samego początku. Mając przed oczyma zapis obu ewangelistów: Mateusza i Łukasza, można też powiedzieć, że Józef jest pierwszym, który uczestniczy w wierze Bogarodzicy. Uczestnicząc, wspiera swą Oblubienicę w wierze Bożego zwiastowania. Józef jest też pierwszym, którego Bóg postawił na drodze tego „pielgrzymowania przez wiarę", w którym Maryja – zwłaszcza od czasu Kalwarii i Pięćdziesiątnicy – będzie „najdoskonalej przodować"[2] (5).

[1] Sobór Watykański II, Konstytucja dogmatyczna o Objawieniu Bożym *Dei verbum*, 5.

[2] Por. Sobór Watykański II, Konstytucja dogmatyczna o Kościele *Lumen gentium*, 63.

Postanowienia z dekretu metropolity katowickiego abp. Wiktora Skworca z okazji roku jubileuszowego na cześć św. Józefa dotyczące możliwości uzyskania odpustu zupełnego pod zwykłymi warunkami na terenie Archidiecezji Katowickiej do 8 grudnia 2021 roku.

„Odpust zupełny mogą uzyskać wierni, którzy wolni od wszelkiego grzechu, podejmą w Roku św. Józefa następujące dzieła duchowe:

- przez co najmniej pół godziny będą rozważać Modlitwę Pańską lub wezmą udział w jednym pełnym dniu skupienia, zawierającym rozważanie o św. Józefie;
- na wzór św. Józefa spełnią uczynek miłosierdzia względem ciała lub względem duszy;
- będą odmawiać modlitwę różańcową w rodzinie i pomiędzy narzeczonymi;
- powierzą swą działalność (szczególnie pracę zawodową) opiece św. Józefa lub będą go wzywali w modlitwach wstawienniczych za osoby bezrobotne, aby mogły znaleźć zatrudnienie, a także w intencji poszanowania godności ludzkiej pracy;
- będą odmawiać Litanię do św. Józefa, ofiarowaną w intencji Kościoła prześladowanego oraz w intencji ulżenia chrześcijanom na różne sposoby prześladowanym;
- odmówią 19. dnia każdego miesiąca i w każdą środę (dzień poświęcony wspomnieniu św. Józefa) dowolną, prawnie zatwierdzoną modlitwę lub akt pobożności na cześć tego świętego.
- Uwzględniając obecną sytuację publicznego zagrożenia zdrowia, dar odpustu rozszerza się na osoby w podeszłym wieku, na chorych, umierających i tych wszystkich, którzy z usprawiedliwionych racji nie mogą wyjść z domu, a którzy wolni od wszelkiego grzechu oraz z intencją wypełnienia, gdy tylko będzie to możliwe, zwykłych warunków odpustu, odmówią w domu lub tam, gdzie zatrzymuje ich przeszkoda (np. w szpitalu), akt pobożności na cześć św. Józefa – pocieszyciela chorych i patrona dobrej śmierci. Przy tej okazji zachęcam kapłanów, aby poświęcali się sakramentowi pokuty i często – jeśli tylko to możliwe – osobiście i korzystając z pomocy nadzwyczajnych szfarzy – zanosili Komunię św. do osób chorych i osłabionych wiekiem".

Kościoły jubileuszowe w archidiecezji katowickiej:

- **katedra Chrystusa Króla w Katowicach;**
- **sanktuaria i bazyliki:**
  - św. Józefa w Rudzie Śląskiej,
  - sanktuarium i bazylika MB Bogucickiej w Katowicach,
  - sanktuarium i bazylika Matki Sprawiedliwości i Miłości Społecznej w Piekarach Śląskich,
  - sanktuarium i bazylika MB Uśmiechniętej w Pszowie,
  - sanktuarium Matki Bożej z Lourdes w Rudzie Śląskiej-Kochłowicach,
  - sanktuarium MB Fatimskiej w Turzy Śląskiej,
  - bazylika św. Ludwika Króla i Wniebowzięcia NMP w Katowicach-Panewnikach,
  - bazylika św. Wojciecha w Mikołowie,
  - bazylika św. Antoniego z Padwy w Rybniku.
- **kościoły pw. św. Józefa w miejscowościach:**
  Chorzów, Czarków, Czerwionka-Leszczyny, Godów, Jastrzębie-Zdrój (św. Barbary i św. Józefa), Katowice-Józefowiec, Katowice-Załęże, Mysłowice-Krasowy, Nieboczowy, Piekary Śląskie-Józefka, Rybnik (dwie parafie), Świętochłowice-Zgoda, Tychy-Wartogłowiec, Żory-Osiny.
- **inne kościoły ze stałą posługą sakramentu pokuty i pojednania:**
  św. Jadwigi Śląskiej w Chorzowie, NSPJ w Katowicach-Koszutce, Królowej Apostołów w Rybniku.

Kościół św. Józefa w Nazarecie

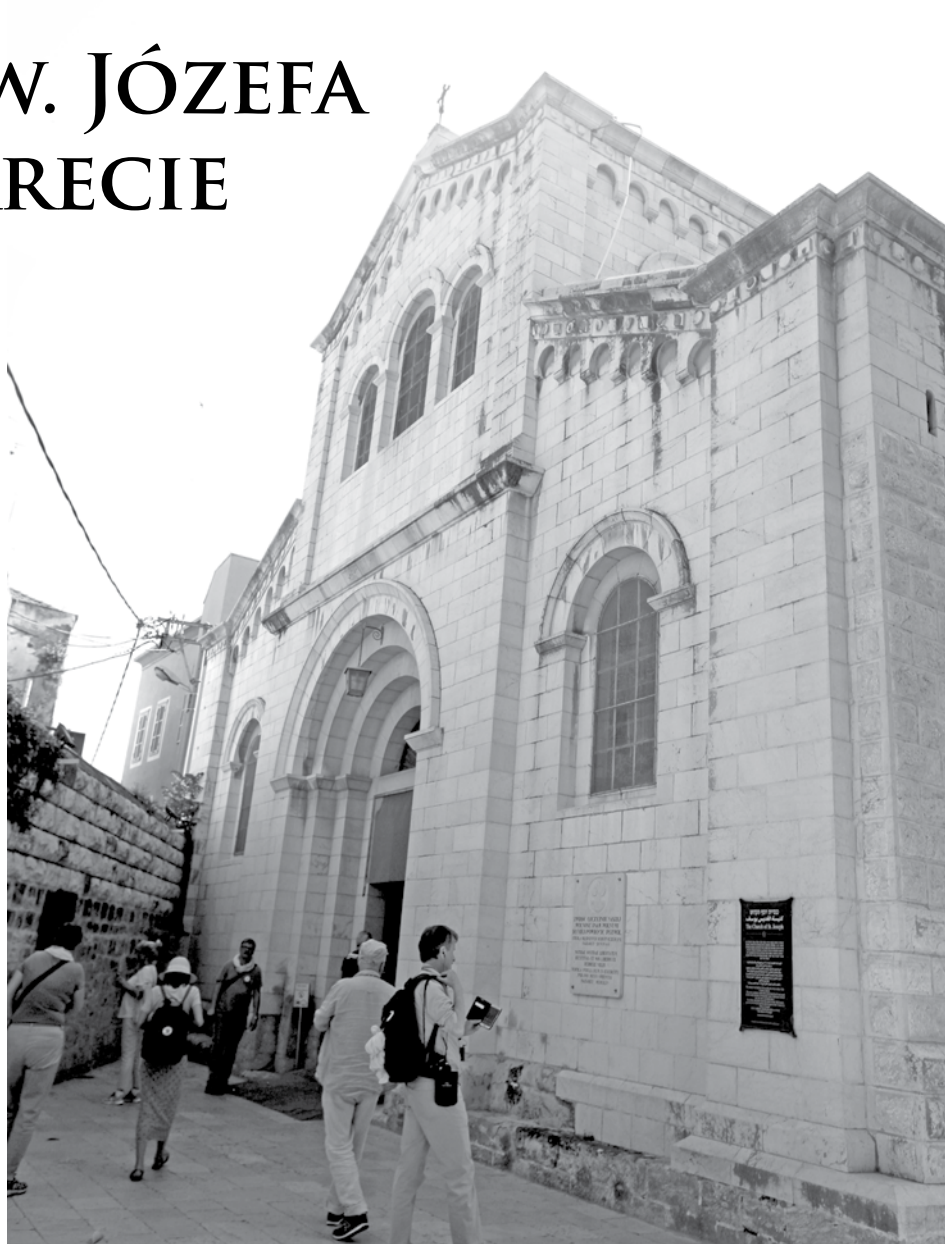

Na temat Józefa z Nazaretu, prawnego opiekuna Jezusa i męża Maryi, dane o jego życiu i działalności są skąpe. O Józefie piszą ewangeliści Łukasz i Mateusz oraz ewangelie apokryficzne. Co wiadomo? Że pochodził z królewskiego rodu Dawida. Był synem jakiegoś Jakuba lub Helego (por. Mt 1,16; Łk 3,29). Żył i pracował w Nazarecie, gdzie zmarł. Zarabiał pracą własnych rąk, trudząc się obróbką drewna jako cieśla lub stolarz (por. Mt 13,15). W obecnym Nazarecie oprócz bazyliki Zwiastowania znajduje się też kościół poświęcony św. Józefowi, którym – oprócz bazyliki – opiekują się franciszkanie.

Ale najpierw trochę historii. W 637 roku Palestyna została podbita przez Arabów. W roku 670 Nazaret nawiedził bp Arkulf i z jego przekazu wiadomo, że wówczas w Nazarecie „znajdowały się dwa duże kościoły. Pierwszy z nich zbudowany był pośrodku miasta na dwóch łukach domu, w którym nasz Zbawiciel wychowywał się… Drugi natomiast wznosił się w miejscu, gdzie znajdował się dom, do którego wszedł archanioł Gabriel i pozdrowił Maryję”[1].

fot. br. A. Gad OFM

W burzliwych czasach wypraw krzyżowych i konfliktu chrześcijańsko-muzułmańskiego Nazaret przechodził z rąk do rąk – jak większość miast w Palestynie – by ostatecznie stać się zdobyczą sułtana Saladyna. W 1263 roku miasto zostało zniszczone podczas wielkiej akcji burzenia budowli chrześcijańskich z zalecenia sułtana Bajbarsa. Wygnał on także całą ludność chrześcijańską, która mogła powrócić w 1620 roku. W 1730 roku franciszkanie otrzymali zgodę na wzniesienie na ruinach katedry Zwiastowania kościoła w formie kaplicy i budowę klasztoru. W 1754 roku wykupili miejsce obok klasztoru, gdzie wedle późnochrześcijańskiej tradycji stał dom św. Józefa lub jego warsztat, na miejscu którego zbudowany był wzmiankowany powyżej kościół poświęcony opiekunowi Jezusa. Na jego to fundamentach w 1914 roku powstał obecny kościół opiekuna Jezusa. Podczas prac natrafiono zresztą na „groty, cysterny i części zabudowy mieszkalnej oraz basen ze schodami oraz mozaiką. Najprawdopodobniej jest to antyczny żydowski basen rytualny lub też judeochrześcijańska chrzcielnica"[2].

Kościół św. Józefa wybudowano w stylu neoromańskim, ma dwa poziomy – część górną i kryptę, w której znajduje się owo babtysterium judeochrześcijańskie. Budowla posiada trzy nawy zakończone apsydami, które w 1950 roku ozdobiono freskami. W środkowej nawie umieszczono ołtarz główny, za którym na apsydzie widnieje fresk przedstawiający Świętą Rodzinę z Jezusem w dzieciństwie. W lewej apsydzie znajduje się również fresk Świętej Rodziny, ale św. Józef jest ukazany w podeszłym wieku, natomiast w apsydzie po prawej malowidło ukazuje św. Józefa we śnie, podczas którego anioł nakazał mu uciekać z rodziną do Egiptu. Na bocznych ścianach świątyni znajdują się duże okna z witrażami przedstawiającymi Świętą Rodzinę oraz św. Franciszka z Asyżu. Kościół i klasztor są połączone, a między nimi wznosi się wieża zegarowa.

Na placu przed wejściem do sanktuarium św. Józefa znajduje się spiżowy pomnik tego świętego. Na jego twarzy widać zadumę, jakby zastanawiał się nad niepokalanym poczęciem Maryi. Turyści, głównie mężczyźni, chętnie robią tam sobie zdjęcia. Ci, którzy wierzą w różnego rodzaju opowieści, dotykają kolan świętego, prosząc o potomka lub o bycie dobrym ojcem. Jest to zrozumiałe, gdyż opiekun Jezusa jest przecież patronem mężów i ojców.

I ciekawostka – dwa polonika – tablice w języku polskim. Na jednej z nich jest napis: „Zwróć ojczyźnie naszej wolność i nam wolnymi do niej powrócić pozwól". Jest ona pozostałością po obecności armii gen. Andersa i podpisana: „Szkoła Młodszych Ochotniczek P.S.K. Nazaret 20 V 1944. Natomiast na murze naprzeciw fasady z głównym wejściem jest tablica poświęcona asyście polskiej grupy w 2019 roku. Widnieje na niej wizerunek Świętej Rodziny z sanktuarium św. Józefa w Kaliszu.

fot. br. A. Gad OFM

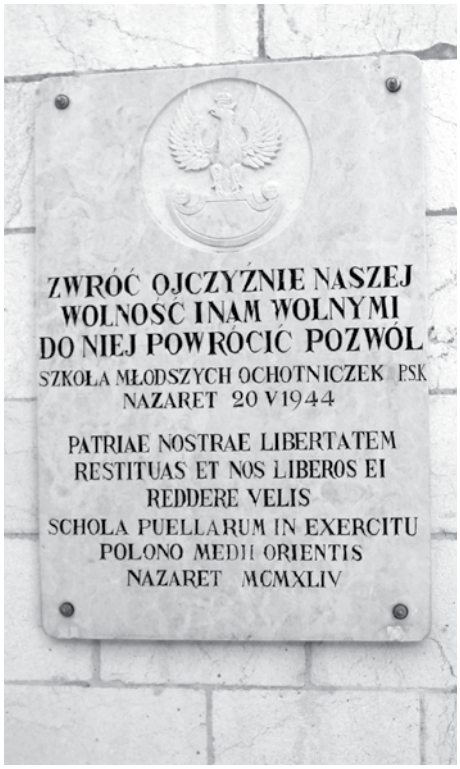

s. Miriam

Zdjęcia poza opisanymi:
o. Gerwazy Podworski OFM

[1] *Śladami Jezusa. Przewodnik po sanktuariach Ziemi Świętej,* Edizione Terra Sancta, s. 17.

[2] *Po śladach Jezusa. Przewodnik po sanktuariach Ziemi Świętej,* wyd. Jedność, s. 38.

Rok jubileuszowy 800. rocznicy powstania III Zakonu św. Franciszka (1221–2021)

Kalendarz liturgiczny brewiarza FZŚ

okres zwykły

1.08 – 18. niedziela zwykła – II tydzień
(2 sierpnia – święto NMP Anielskiej z Porcjunkuli – Oficja o świętych, s. 442)
8.08 – 19. niedziela zwykła – III tydzień
(14 sierpnia – św. Maksymiliana Kolbego – Oficja o świętych, s. 466)
15.08 – uroczystość Wniebowzięcia NMP – niedziela I tygodnia
16–21 sierpnia (pn.–sob.) – IV tydzień
22.08 – 21. niedziela zwykła – I tydzień
29.08 – 22. niedziela zwykła – II tydzień
5.09 – 23. niedziela zwykła – III tydzień
(9 września – bł. Anieli Salawy – Oficja o świętych, s. 470)
12.09 – 24. niedziela zwykła – IV tydzień
(17 września – święto Stygmatów św. Franciszka – Oficja o świętych, s. 475)
19.09 – 25. niedziela zwykła – I tydzień
(23 września – św. o. Pio – Oficja o świętych, s. 485)
26.09 – 26. niedziela zwykła – II tydzień
3.10 – 27. niedziela zwykła – III tydzień
(4.10 – uroczystość św. Franciszka z Asyżu – Oficja o świętych, s. 491)
10.10 – 28. niedziela zwykła – IV tydzień
17.10 – 29. niedziela zwykła – I tydzień
24.10 – 30. niedziela zwykła – II tydzień
31.10 – 31. niedziela zwykła – III tydzień
(1 listopada – uroczystość Wszystkich Świętych – niedziela I tygodnia)
7.11 – 32. niedziela zwykła – IV tydzień
14.11 – 33. niedziela zwykła – I tydzień
(17 listopada – św. Elżbiety Węgierskiej – Oficja o świętych, s. 507)
21.11 – uroczystość Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata – niedziela I tygodnia
22–27.11 (pn.–sob.) – II tydzień

okres Adwentu

28.11 – 1. niedziela Adwentu – I tydzień
(29 listopada – Wszystkich Świętych Zakonu Serafickiego – Oficja o świętych, s. 516)
5.12 – 2. niedziela Adwentu – II tydzień
12.12 – 3. niedziela Adwentu – III tydzień
19.12 – 4. niedziela Adwentu – IV tydzień

Uroczystości, święta oraz wspomnienia świętych i błogosławionych patronów czcimy, odmawiając oficjum z niedzieli I tygodnia lub oficjum o świętym (ss. 433–557 brewiarza FZŚ).

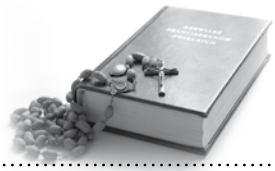

Bądźcie radosnymi świadkami Chrystusa

„Przeżywamy rok jubileuszowy 800-lecia istnienia III zakonu franciszkańskiego. Dziękujemy Panu Bogu, że możemy świętować tak wielki jubileusz. Nasze myśli kierujemy też do Matki Bożej Królowej Polski, do której będziemy pielgrzymować w lipcu. Przez wstawiennictwo Maryi będziemy dziękować Panu Bogu za 800 lat istnienia FZŚ. **2 października mamy spotkać się w bazylice św. Franciszka w Krakowie o 12.00*** (przy pl. Wszystkich Świętych), aby tam w czasie Eucharystii dziękować Panu Bogu za dar przynależności do FZŚ".

„Ważne jest, abyśmy ten czas jubileuszu dobrze wykorzystali dla pogłębienia naszej wiary i duchowości franciszkańskiej. Zachęcam do rozważania słowa Bożego, tekstu Reguły FZŚ, pism św. Franciszka i dokumentu *Memoriale propositi*. Umocnieni duchowo będziemy mogli dawać świadectwo wiary i lepiej wypełniać nasze zadania w codziennym życiu".

(z komunikatów Przełożonej Narodowej FZŚ w Polsce)

* Szczegóły będą podane w terminie późniejszym

Fragmenty listu franciszkańskich ministrów generalnych
z okazji 800-lecia *Reguły niezatwierdzonej*

ŻYĆ I NAŚLADOWAĆ

„W 1221 r. dobiegła końca jedna z wielu »historii«, które w tradycji chrześcijańskiej zaowocowały powstaniem tekstu zwanego »regułą«. O jaki »gatunek literacki« chodzi? Słowo »reguła« wywołuje w nas najprawdopodobniej wewnętrzny odruch samoobrony, ponieważ odnosimy je, mniej lub bardziej świadomie, do czegoś stałego i schematycznego, a może nawet jałowego, bezużytecznego. Przy bliższym przyjrzeniu się odkrywamy jednak coś przeciwnego. Czytając *Regułę niezatwierdzoną*, odnosi się bowiem wrażenie, że horyzonty poszerzają się, że jej perspektywy szeroko otwierają duszę i wpuszczają do serca świeże powietrze. I to nawet po ośmiuset latach!

Tak, minęło osiemset lat i nieuniknione jest świętowanie tej »rocznicy«. (…) Postarajmy się raczej uniknąć ryzyka obchodzenia rocznicy z nastawieniem podobnym do kogoś, kto odwiedza muzeum, nie będąc nim zainteresowany, z nikłą ciekawością turystyczną, bez najmniejszej chęci pozwolenia na to, by dać się całkowicie zachwycić (…) Bądźmy natomiast poważnymi turystami, którzy idą do muzeum, wiedząc, że podziwiane arcydzieła nie pozostawią nas potem takimi, jakimi do niego weszliśmy.

Znaleźliśmy się więc przed dziełem sztuki, jakim jest *Reguła niezatwierdzona*. Niestety, przed dziełem bez daty i bez autora!

Właśnie tak! Mówimy o dziele, które nie ma dokładnej i precyzyjnej daty. A może raczej należałoby przywołać wiele dat czy różne daty dla poszczególnych fragmentów tekstu? Rok 1221 to moment, w którym proces powstawania *Reguły* kończy się, to – można by powiedzieć – »ostatnia data«. A czy autorem jest na pewno św. Franciszek? Z pewnością to on nadaje rytm sercu *Reguły*, wprowadza w jej treść życiodajną siłę Ducha. Lepiej byłoby jednak powiedzieć, że jest to »reguła wspólna, zawierająca wszystko«, dzieło pomyślane i ułożone w dialogu z *braćmi* i z *faktami*. Franciszek z Asyżu, wyprzedzając swoje czasy, był wśród tych, którzy potrafili wyrazić jedną z najbardziej znaczących zasad papieża Franciszka: »Rzeczywistość przewyższa idee« (*Evangelii gaudium*, nr 231–233). Nie mamy więc w rękach dokumentu legislacyjnego napisanego za biurkiem, ale coś, co zrodziło się w dialogu z życiem. Jest to raczej »kawałek życia«, a nie »kawałek papieru«.

Słowo pisane próbuje bowiem dać odpowiedź na pytania wynikające z ciągłego wsłuchiwania się w konkretną rzeczywistość. W *Regule niezatwierdzonej* dostrzegamy wręcz geniusz tego, kto potrafił »na żywo«, w kontakcie bezpośrednim, wychwycić prawdziwe pytania i udzielić na nie trafnych odpowiedzi. Tak, geniusz często tkwi w tej zdolności uchwycenia najbardziej istotnych pytań, nie abstrakcyjnych, ale tych najbardziej palących i odczuwalnych »na własnej skórze«, osobiście. Geniusz tkwi również w zdolności udzielenia, w sposób przekonujący, odpowiedzi na te pytania. Co więcej, tkwi w zdolności dania odpowiedzi »przekonujących« nie tylko dlatego, że są »słuszne« w tym momencie, ale także dlatego, że na przestrzeni wieków potrafiły one przekonać innych do odpowiedzenia w tym samym duchu. Po ośmiuset latach możemy nadal szukać odpowiedzi zgodnej z tymi intuicjami, gdyż jesteśmy »przekonani«, że warto to uczynić!

Czymś uderzającym w tym dziele sztuki, jakie stanowi *Reguła niezatwierdzona*, jest przede wszystkim jej pełen pasji temperament. Czytając ją, od razu rozumie się, że nie podaje ona regułek *do robienia czegoś*, ale próbuje nakreślić współrzędne *do przeżywania relacji*. Nie jest to tekst *dla uczonych*, ale *dla uczniów* (por. Mt 13,52). A kluczową relacją, która w pełni wyzwala nasze energie życiowe, jest relacja z Panem Jezusem, stanowiąca największy skarb naszego życia, nadająca temu życiu smak. Naprawdę chodzi o smak! Bo chodzi zarówno o ciało, jak i o duszę! (…) I rozdział po rozdziale odsłania ona cały szereg wskazań – niekiedy syntetycznych, innym razem wyrażonych jakby z głębi serca – aby Ewangelia była wprowadzana w życie. I aby nią żyć, św. Franciszek na wiele sposobów zachęca nas do oddania wszystkiego, do pokonywania tego, co stoi na przeszkodzie. (…)

Wśród najbardziej fascynujących »barw« i »odcieni« tego tekstu jest niewątpliwie jego prostota. Ale ostrożnie: nie banalność zbyt łatwego uproszczenia, lecz bystra myśl tego, kto uchwycił sedno sprawy w taki sposób, aby pobudzić niegasnący zapał i utrzymać całość w jedności. A zatem tym, co spaja całą R*egułę niezatwierdzoną*, wydaje się właśnie centralne miejsce, jakie przyznaje ona życiu w Duchu. Co to znaczy? Otóż w pierwszej kolejności oznacza to dialog z życiem! Franciszek z Asyżu nie zakłada z góry, że wie wszystko o tym, kim jest Duch Święty i jak działa, ale rozpoznaje brzmienie Jego głosu na surowym gruncie codziennego życia. Głos Ducha ma swoje niepowtarzalne i delikatne brzmienie, które św. Franciszek potrafił usłyszeć, w skupieniu, w uwadze, za pomocą wiary. I sprawił, że *Reguła* mogła zachować to brzmienie Ducha i wskazać właściwe kierunki wszystkim, którzy chcą tak właśnie żyć: posiadając Ducha Pańskiego. Tym samym, po ośmiu wiekach, możemy skorzystać ze wskazówek, które są przydatne także dla nas".

„*Niezatwierdzona*: wyrażenie to ma na celu uściślenie, iż mamy do czynienia z tekstem, który z wielu powodów nigdy nie otrzymał pieczęci oficjalnego zatwierdzenia w postaci bulli papieskiej. Być może warto skorzystać z tego braku bulli, aby przypomnieć tę *Regułę* nie tylko jako fakt formalno-prawny, ale także aby dowartościować jej doniosłe znaczenie życiowe. Chcemy tym samym podziękować Panu Bogu za dar świadectwa, bardziej niż za tekst, który pozostaje „bez granic", wciąż otwarty i »stawiający wyzwania«. *Reguła niezatwierdzona* nie może mieć dalszego ciągu na kartach papieru, ale można go odnaleźć w żywej tkance tych, którzy z »Bożego natchnienia« (1 Reg 2,1) przyjmują zachętę do przeżywania swojej wiary w oparciu o geniusz św. Franciszka.

Pośród wielu udręk naszych czasów dzielimy niepokoje tak wielu mężczyzn i kobiet w różnych częściach świata i pragniemy podtrzymać optymistyczny płomień nadziei chrześcijańskiej, biorąc sobie do serca łagodny powiew ducha św. Franciszka, który w obliczu nieszczęść świata nigdy nie przestał błogosławić Pana, »który sam jeden jest dobry, litościwy, łagodny, miły i słodki, który sam jeden jest święty, sprawiedliwy, prawdziwy, wzniosły i prawy, który sam jeden jest życzliwy, bez winy, czysty, od którego i przez którego, i w którym jest wszelkie przebaczenie, wszelka łaska, wszelka chwała« (1 Reg 23,9).

Zapraszamy wszystkich członków rodziny franciszkańskiej do włączenia się wraz z nami w upamiętnienie tak jasno wyrażonego w *Regule niezatwierdzonej* wezwania św. Franciszka do życia prowadzonego w Duchu Bożym, zakorzenionego w ludzkim doświadczeniu i otwartego na zadziwiającą miłość i bliskość, jakie Bóg ofiarowuje tym, którzy są gotowi pozwolić Mu być w centrum całego życia.

»Wszechmogący, najświętszy i najwyższy Boże, Ojcze święty i sprawiedliwy, Panie, królu nieba i ziemi, dzięki Ci składamy z powodu Ciebie samego« (1 Reg 23, 1)".

(z: ofm.org/news)

Powstanie *Reguły* z 1221 roku

Ustne zatwierdzenie formy życia przez papieża Innocentego III było wielkim sukcesem św. Franciszka i jego braci. Powstająca wspólnota otrzymała w Kościele swoją osobowość prawną.

Wraz z upływem czasu pierwotna grupa dwunastu braci zaczęła się gwałtownie rozwijać. Zakon powoli nabierał bardzo zróżnicowanego oblicza. Przychodzili do niego bracia niepotrafiący pisać i nieposiadający wykształcenia oraz tacy, którzy posiadali wykształcenie uniwersyteckie. Przychodzili tacy, którzy kierowali się autentycznym pragnieniem życia ewangelicznego, ale też i tacy, którzy szukali przygód albo możliwości zrobienia kariery.

Na samym początku wszystkich braci przyjmował i formował św. Franciszek, lecz dosyć szybko stało się to niemożliwe. Rodziła się potrzeba uporządkowania formacji, której już nie prowadził św. Franciszek, ale inni bracia. Sama formacja wymagała już pewnych struktur, zasad. To, co wystarczało w 1209 roku, teraz było już nieadekwatne do nowej sytuacji. Wspólnota stała się międzynarodowa, pluralistyczna, o różnych tendencjach, często samych w sobie sprzecznych. Warunki życia braci stawały się coraz bardziej różne. W tym samym zakonie byli bracia wiodący życie wędrowne, co i pustelnicze, udający się na misje, jak i pracujący na roli.

Kilka lat po zatwierdzeniu zakonu tenże zaczął przeżywać swój pierwszy kryzys. Jego znakiem była interwencja

6 października 2018 roku w domu parafialnym w Panewnikach odbyło się sympozjum z okazji 40. rocznicy zatwierdzenia przez papieża Pawła VI odnowionej Reguły FZŚ i 30. rocznicy budowania struktur FZŚ w Regionie Katowickim. Jedną z konferencji **wygłosił o. Alojzy Pańczak OFM**, w której przedstawił historię powstawania kongregacji, a potem franciszkańskich wspólnot, już od XIX wieku, na terenie Górnego Śląska. Z racji roku jubileuszowego prezentujemy ją poniżej.

Historia III Zakonu św. Franciszka na Górnym Śląsku

Historia III zakonu na Górnym Śląsku jest historią niezwykle bogatą. Każda wspólnota może pisać swoją historię i te historie w przypadku wielu wspólnot byłyby potężną pracą pokazującą, jak te wspólnoty funkcjonowały, jak one działały.

Pierwszy taki punkt to terytorium – pojęcie dosyć trudne do określenia, dlatego że – o czym musimy pamiętać – Górny Śląsk to przed wojną była tzw. Rejencja opolska – określano tak tę część Śląska jako tzw. Śląsk pruski w odróżnieniu od Śląska austriackiego. Podział ten nastąpił w 1942 roku. Jako ciekawostkę można powiedzieć, że Prusacy tej części Śląska nawet nie bardzo chcieli brać, bo była tutaj bieda. Dopiero w drugiej połowie XVIII wieku rozpoczął się rozwój przemysłu i dzięki industrializacji teren ten stał się bogaty. Natomiast Region Katowicki, który zorganizował dzisiejszą konferencję, stanowił tylko część Górnego Śląska, ponieważ w skład tego regionu wchodzi też i Zagłębie, które należało do Królestwa Polskiego, było jego częścią. Problem III zakonu na Górnym Śląsku to także problem kongregacji. Na czym to polega? Kongregacje na Górnym Śląsku były w większości kongregacjami posługującymi się językiem polskim, takim, jaki był na Górnym Śląsku mówiony, ale nie możemy zapominać, że były też kongregacje albo sekcje w ramach kongregacji niemieckojęzyczne. Te kongregacje są już bardzo słabo historycznie rozpoznawalne. Nie spotkałem do tej pory żadnego opracowania na ten temat, nikogo, kto by się tym problemem zajął, a taki problem i ta rzeczywistość istniały i nie można powiedzieć, że było to zjawisko marginalne, skoro wydawany we Wrocławiu miesięcznik dla tercjarzy niemieckojęzycznych osiągnął nakład ok. 10 tys. egzemplarzy, choć na początku był tłumaczeniem wydawanym przez Górę Świętej Anny, a potem przez Katowice („Głos św. Franciszka").

Jakie są źródła poznania historii III zakonu na Górnym Śląsku

Przede wszystkim księgi kongregacji. Jeżeli jeszcze wasze kongregacje posiadają stare księgi, to trzeba je po prosu pieczołowicie zachować, ponieważ są one źródłem informacji. Jakie to są księgi? Przede wszystkim trzeba pamiętać, że są to księgi tzw. wspólnot, profesji, profesów, gdzie wpisywani byli tercjarze. Jeżeli były one dobrze prowadzone, można się z tych ksiąg dużo dowiedzieć, na przykład: jaki był skład, jaka była struktura, jakie były zawody [członków], w jakim wieku wstępowano do zakonu, jakie były preferencje wyboru imion zakonnych, swego rodzaju mody, jakie istniały w poszczególnych okresach, w jakim wieku umierali tercjarze itd., itp. W uwagach często były też zamiesz-

30-lecie Regionu Katowickiego (2)

Region Katowicki obecne miano posiada od 1994 roku. Na początku tworzenia się struktur FZŚ nosił nazwę Region Polska Południe-Centrum. Z czasem podzielono go na 5 regionów: Katowicki, Częstochowski, Lubliniecko-Tarnogórski, Bielsko-Żywiecki i Rybnicki.

Przełożeni RK (podano od daty kapituł)

I. 23.05.1988 – br. Fryderyk Widera
II. 22.06.1991 – br. Henryk Cuber
III. 17.09.1994 – br. Henryk Cuber
IV. 27.09.1997 – br. Henryk Cuber
V. 2.09.2000 – br. Jan Duraj
VI. 24–25.10.2003 – br. Hubert Jeleń
VII. 20–21.10.2006 – br. Edward Noras
VIII. 2009 – br. Edward Noras
IX. 2012 – s. Julia Niemiec
X. 25.04.2015 – s. Julia Niemiec
XI. 21.04.2018 – s. Julia Niemiec

Asystenci RK od roku 1988

1988–1995	– o. Tarscycjusz Waszecki OFM (†2013)
1995–1998	– o. Janusz Dziedzic OFM (†2020)
1998–2001	– o. Emil Pacławski OFM
2001–2003	– o. Miron Górecki OFM
2003–2004	– o. Janusz Dziedzic OFM, z-ca o. Gracjan Szołtysik (†2016)
2004–2015	– o. Tobiasz Kołodziejczyk OFM, z-ca o. Gracjan Szołtysik OFM
2015–2020	– o. Maksymilian Brylowski OFM
oraz od 2016	– o. Zbigniew Kołodziejczyk OFMCap
od stycznia 2021	– o. Maciej Kucz OFM

Ze wspólnotami w regionie współpracowali także mianowani przez ojca prowincjała ojcowie i księża diecezjalni: o. Natalis Falkus OFM, o. Hugon Prochoń OFM, o. Roger Więcław OFM, o. Adrian Pledziewicz OFM, o. Abraham Sobkowski OFM, o. Juda Bojanowski OFM (†2016), o. Piotr Mędrak OFM, o. Krescencjusz Rutowicz OFM, o. Fryderyk Grzesiek OFM, o. Lucjusz Wójtowicz OFM, o. Maciej Kucz OFM, ks. Andrzej Stępień, ks. Bernard Macoń, ks. Piotr Berger.

Dokonania poszczególnych przełożonych RK

- **br. Fryderyk Widera (zm. 29.10.2004)**

Organizował spotkania wspólnot miejscowych w Panewnikach na modlitwie z okazji święta Matki Kościoła, odpustu Porcjunkuli, uroczystości św. Franciszka z Asyżu i adoracji Bożej Dzieciny. Dbał o kontakty ze wspólnotami FZŚ spoza granic kraju; wziął udział w EUFRA we Włoszech, znał język esperanto. Dzięki ofiarności sióstr i braci możliwy był jego wyjazd jako delegata na kolejne Kapituły Generalne FZŚ do: Fatimy, Meksyku, Rzymu i Madrytu. Założył „Dom dobroci" w Chorzowie-Klimzowcu, który był prowadzony do 2014 roku.

- **br. Henryk Cuber (zm. 15.06.2005)**

Był dobrym organizatorem. Wraz z o. Tarscycjuszem Waszeckim OFM z prawdziwym poświęceniem i zaangażowaniem organizował struktury FZŚ Regionu Katowickiego. Oprócz spotkań modlitewnych w bazylice w Panewnikach wprowadził comiesięczne modlitewne i formacyjne spotkania od czerwca do września dla wszystkich wspólnot miejscowych w regionie i w Panewnikach. W styczniu 1991 roku powstał pierwszy numer kwartalnika FZŚ „Pokój i Dobro – Region Polska Południe-Centrum". Powstały „Domy dobroci" w Tychach oraz w Gorzycach. W grudniu 1991 z ww. regionu z wydzielonych wspólnot utworzono Region Częstochowski. W Regionie Polska Południe-Centrum w roku 1994 utworzono 10 sekcji, a następnie, przed IV kapitułą, 21 sekcji. Od maja 1993 roku franciszkanie świeccy zaczęli pielgrzymować do sanktuarium MB Fatimskiej w Turzy Śląskiej. We wrześniu 1996 roku odbyła się regionalna pielgrzymka do Asyżu oraz Rzymu, Padwy i Loreto.

W 1996 roku powstała Unia Misyjna, której celem było i jest wsparcie modlitewne i materialne franciszkanów pracujących na misjach w Afryce. W ramach Unii powstał tzw. Apostolat Serca, czyli „adopcja na odległość", w ramach którego opłaca się naukę dziecku misyjnemu oraz wspiera budowę ośrodka misyjnego –szkoły, studni, szpitala, itd. Unia działa od dziś.

W 1997 roku, kiedy trwała wielka powódź, tercjarze nieśli pomoc w różnej formie poszkodowanym przez żywioł, w sposób istotny wspierali powstałe przy parafiach zespoły charytatywne. Rok 1997 był w regionie Rokiem św. Franciszka, którego relikwie wiele wspólnot naszego regionu otrzymało.

W czasie trwania IV kadencji zmienił się kronikarz. Pierwszym była s. Urszula Cuber, kolejnym i długoletnim s. Anna Foremnik z parafii MB Częstochowskiej z Jastrzębia.

31 maja 2000 roku w Chorzowie- Klimzowcu odbyło się spotkanie FZŚ Regionu Katowickiego z generałem I zakonu franciszkańskiego o. Giacomo Binim OFM.

- **br. Jan Duraj**

Nowy przełożony zatwierdził nowo powstałe 21 sekcji. Każda wspólnota była przynależna do jakieś sekcji, za którą był odpowiedzialny tzw. sekcyjny. Sekcyjni byli zatwierdzani przez Radę Regionu, lecz nie byli jej członkami. Podczas tej kadencji powstały nowe sekcje – było ich 27 (na 148 wspólnot 68 z nich posiadało sztandary). 15 grudnia 2001 roku z jednej z sekcji utworzono nowy Region Lubliniecko-Tarogórski.

Brat skoncentrował się na realizacji programu zatwierdzonego przez Radę. Organizowano niedziele powołaniowe w parafiach, skupiono się na formacji wspólnot miejscowych i przekazie informacji z Rady Narodowej. Przyczynił się do zarejestrowania naszego kwartalnika „Pokój i Dobro".

- **br. Hubert Jeleń**

Zainspirował odbudowę zniszczonego budynku na kalwarii w Panewnikach, by przeznaczyć go na „Dom dobroci" i troszczyć się o ludzi bezdomnych (osobą najbardziej zaangażowaną we wszelkie prace związane z budową i organizacją tego domu okazał się br. Wojciech Namysłowski, ogromną pomocą dla niego był śp. br. Tedeusz Adamik).

28 czerwca 2003 roku Rada Regionu wzięła udział w obchodach 25. rocznicy zatwierdzenia Reguły FZŚ. Przybyli prymas Polski kard. Józef Glemp, ministrowie prowincjalni z każdej prowincji w Polsce. Od 17 do 19 października 2003 roku odbyły się Rekolekcje Narodowe FZŚ w Kalwarii Zebrzydowskiej, w których Rada RK uczestniczyła.

Zorganizowano spotkanie Rady RK wraz z ojcem prowincjałem, z ojcami asystentami, które miało na celu omówienie spraw związanych z asystencją duchową dla FZŚ.

- **br. Edward Noras**

W 2007 roku region rozpoczął nowennę przygotowującą do jubileuszu objawień fatimskich, obchodzono Rok św. Elżbiety w 800. rocznicę jej urodzin. Założono stronę internetową Rady Regionu Katowickiego

Obchodzono jubileusze: 100-lecie FZŚ w Wodzisławiu Śl., 80-lecie FZŚ w parafii św. Barbary w Chorzowie. Organizowano szkolenia dla przełożonych i dla osób odpowiedzialnych za formację we wspólnocie (w 4 grupach w Kostuchnie, Chorzowie-Klimzowcu, Górkach Wielkich i Jastrzębiu) oraz spotkania regionalne i pielgrzymki.

Brat w 2009 roku przygotował Region do podziału na trzy regiony, tj.: Region Katowicki, który odtąd liczył 80 wspólnot erygowanych, Region Rybnicki – 37 wspólnot i Region Bielsko-Żywiecki – 26 wspólnot. W drugim dniu kapituły RK odbyły się pierwsze kapituły w nowo powstałych regionach.

Rada RK 9 kwietnia 2011 roku odebrała w kościele pw. św. Franciszka w Krakowie relikwie bł. Anieli Salawy, które przekazał o. Stanisław Sikora OFMConv. Uroczyste ich wprowadzenie w regionie nastąpiło 13 czerwca 2011 roku, w święto NMP Matki Kościoła. Asystent regionu o. Tobiasz Kołodziejczyk OFM przygotował region do peregrynacji tychże relikwii we wspólnotach miejscowych FZŚ, która rozpoczęła się 8 października 2011 roku. Przebieg peregrynacji i świadectwa udokumentowano w odrębnej kronice.

W roku 2010 ukazała się wkładka do kwartalnika „Pokój i Dobro" zatytułowana „Rycerskie Hasło". Ukazywała się do nr 2/2015. Zaprzestano druku osobnej wkładki ze względu na wydzielenie w kwartalniku działu poświęconego tej tematyce.

- **s. Julia Niemiec**

Wzorem lat ubiegłych kontynuuje wszystkie przedsięwzięcia poprzednich przełożonych. Wzmocniono więzi między rycerzami a tercjarzami. Rycerze spotykają się z tercjarzami na opłatku i biorą udział w adoracji Bożej Dzieciny w Panewnikach oraz uczestniczą w pielgrzymce FZŚ na Jasną Górę. Siostra skupiła się na budowaniu relacji między wspólnotami i asystentami duchownymi.

Od drugiej kadencji zredukowano liczbę radnych w radzie RK z 18 do 9 członków, co usprawniło pracę rady oraz wprowadziło większą przejrzystość. Rada wyodrębniła i podniosła znaczenie funkcji braci i sióstr odpowiedzialnych za poszczególne okręgi w regionie.

17 kwietnia 2015 roku do Regionu Katowickiego została przyłączona wspólnota z parafii św. Antoniego z Dąbrowy Górniczej-Gołonogu. 2 lutego 2013 roku region uczestniczył w obchodach Światowego Dnia Życia Konsekrowanego w katedrze Chrystusa Króla w Katowicach.

19 marca 2013 roku przełożona wystosowała list gratulacyjny z życzeniami do Ojca Świętego Franciszka. W kwietniu Rada RK otrzymała w odpowiedzi list z podziękowaniami ze Stolicy Apostolskiej. Informacja o tym ukazała się w „Katowickim Gościu Niedzielnym" (32/2014).

W 2016 roku, podczas Światowych Dni Młodzieży, s. Julia włączyła się w pomoc i organizację prac związanych z tym wydarzeniem: zainicjowała zorganizowanie pantomimy wykonanej przez siostry z okręgu sosnowieckiego, zaprosiła zespół smyczkowy z Koniakowa.

13 października 2016 roku generał Zakonu Braci Mniejszych o. Michael Perry przybył do Panewnik. Franciszkanie świeccy mieli okazję uczestniczyć w sprawowanej przez niego Eucharystii. 24 czerwca 2017 r. ojciec generał ponownie był obecny w Panewnikach. Miało miejsce spotkanie z FZŚ, podczas którego skierował on słowo do franciszkanów świeckich. Przełożona narodowa przedstawiła w zarysie FZŚ w Polsce, a przełożona Regionu Katowickiego przedstawiła profil pracy wspólnot w naszym regionie. Natomiast na temat Młodzieży Franciszkańskiej wypowiedziała się s. Anna Piastowska, przedstawicielka Rady Narodowej ds. MF i Rycerzy św. Franciszka Polsce.

9 września 2017 roku Rada RK swoje miesięczne posiedzenie miała „u boku" bł. Anieli Salawy w Krakowie. Podczas Mszy św. ku jej czci proszono dobrego Boga o jej kanonizację. Zorganizowano międzyregionalne wyjazdy na Dni Euzebiańskie do Miejskiej Górki oraz spotkanie adoracyjno-opłatkowe przy żłóbku w parafii franciszkańskiej w Tychach.

Z okazji 30. rocznicy tworzenia struktur FZŚ w Polsce Rada RK i jej asystent zorganizowali sympozjum, które odbyło się 6 października 2018 roku w Panewnikach.

Podczas kadencji usystematyzowano szkolenia formacyjne dla rad wspólnot miejscowych, dopilnowano wszystkich wdrażanych zasad od strony formalnej oraz na bieżąco prowadzono wizytacje i kapituły w regionie. Od października 2019 roku z inicjatywy przełożonej RK ruszyła wspólna formacja nowicjatu w regionie. W każdą II sobotę miesiąca nowicjusze spotykają się w Panewnikach. Rozpoczęto proces archiwizacji dokumentacji RK. Również poszczególne numery kwartalnika, mającego już 30 lat, zostały pogrupowane rocznikowo (po kilka lat) i oprawione.

Rekolekcje regionalne

- 29 listopada–2 grudnia 1999 – rekolekcje w Kokoszycach. Wzięło w nich udział 78 osób, w tym 4 osoby z Czech, a prowadził je o. Emil Pacławski OFM. Niespodziankę sprawił abp Damian Zimoń, który odwiedził uczestników rekolekcji i udzielił im papieskiego błogosławieństwa.
- 15–17 maja 2000 – rekolekcje zostały zorganizowane w Koszarawie. Tematem przewodnim było: 1) Pogłębienie znajomości Ewangelii; 2) Pogłębienie ducho-

wości franciszkańskiej wśród tercjarzy; 3) Przygotowanie się do kapituły i zastanowienie się nad pracą w regionie, w którym jest 176 wspólnot.

- 20–23 listopada 2000 – rekolekcje w Brennej pod hasłem „Jezus jest bramą, przez którą prześwituje wieczność" prowadził o. Emil Pacławski OFM.
- 7–9 maja 2001 – rekolekcje Rady RK w Koszarawie Bystrej prowadził o. Emil Pacławski OFM, a tematem była szeroko rozumiana wiara.
- 23–26 września 2002 – rekolekcje w Koszarawie pod hasłem „Od wschodu słońca aż po jego zachód niech imię Pana będzie pochwalone". Prowadził je o. Miron Górecki OFM.
- 12–15 maja 2003 – rekolekcje w Koszarawie Bystrej „Miłujcie się nawzajem, jak ja was umiłowałem" prowadził o. Miron Górecki OFM.
- 10–13 listopada 2003 – rekolekcje w Brennej głosił o. Janusz Dziedzic OFM.
- 2–4 czerwca 2004 – rekolekcje w Koszarawie Bystrej prowadził asystent o. Janusz Dziedzic OFM, a tematem była duchowość św. Franciszka i franciszkańska.
- 11–14 listopada 2004 – rekolekcje w Brennej głosił o. Tobiasz Kołodziejczyk OFM. Tematem rekolekcji było powołanie.
- 8–11 czerwca 2005 – rekolekcje Rady RK w Koszarawie głosił o. Tobiasz Kołodziejczyk OFM.
- 7–29 września 2005 – rekolekcje w drodze we Włoszech (Wenecja, Padwa, Monte Cassino, Rzym, Greccio, góra Gargano, San Giovanni Rotondo, San Damiano, Loreto; w drodze powrotnej Velehrad w Czechach) prowadził o. Janusz Dziedzic OFM pod hasłem „Myśli moje nie są myślami waszymi, a drogi moje nie są drogami waszymi". Rekolektanci uczestniczyli w audiencji ogólnej u Ojca Świętego.
- 27–29 kwietnia 2006 – rekolekcje w salce przy kościele NMP Matki Kościoła w Jastrzębiu-Zdroju zorganizowała s. Anna Foremnik na prośbę bardzo biednych i chorych członków FZŚ. Głosił je o. Hugon Prochoń OFM.
- 7–10 czerwca 2006 – rekolekcje w Koszarawie pod hasłem „W drodze do Chrystusa" głosił o. Bolesław Kanach OFM, ówczesny asystent narodowy.
- 19-21 kwietnia 2007 – rekolekcje otwarte o pokorze i posłuszeństwie w kościele pw. NMP Matki Kościoła w Jastrzębiu-Zdroju głosił o. Bartosz Szymorek OFM.
- 25–27 października 2007 – rekolekcje franciszkańskie dla wspólnot ziemi wodzisławskiej prowadził o. Justyn Przybyła OFM, ówczesny asystent Regionu Opolskiego.
- 11–13 czerwca 2008 – rekolekcje w Koszarawie prowadził o. Tobiasz Kołodziejczyk OFM. Temat: rozważanie Ewangelii na wzór św. Franciszka, praca w grupach.
- 28–31 stycznia 2008 – rekolekcje „Chciejmy tak jak św. Franciszek być człowiekiem duchowym" głosił o. Tobiasz Kołodziejczyk OFM.
- 15–18 czerwca 2009 (oraz 27–30 kwietnia) – rekolekcje dla Rady RK w Koszarawie głosił o. Tobiasz Kołodziejczyk OFM.
- 24–27 sierpnia 2009 – rekolekcje w Koszarawie dla tercjarzy regionu głosił o. Tobiasz Kołodziejczyk OFM.
- 9–12 listopada 2009 – rekolekcje w Panewnikach u sióstr służebniczek głosił o. Tobiasz Kołodziejczyk OFM.
- 12–14 czerwca 2009 – rekolekcje ewangeliczne dla młodych FZŚ w Gabowej koło Dąbrowy Górniczej głosił o. Efraim Kostrzewa OFM.
- 14–17 czerwca 2010 – rekolekcje rad regionów: Katowickiego i Bielsko-Żywieckiego głosił o. Tobiasz Kołodziejczyk OFM.
- 12–15 listopada 2012 – rekolekcje ogólne dla FZŚ prowadził o. Sylwester Haśnik OFM; tematyką było pogłębienie wiary.
- 14–16 czerwca 2013 – rekolekcje dla Rady RK w Górkach Wielkich. Tematem konferencji był charyzmat franciszkański – posłuszeństwo, modlitwa, praca. Rekolekcje głosił o. Janusz Dziedzic OFM.
- 4–7 listopada 2013 – rekolekcje w Panewnikach dla FZŚ głosił o. Tobiasz Kołodziejczyk OFM; temat: „Wiara św. Franciszka.
- 13–15 czerwca 2014 – rekolekcje dla Rady RK w Górkach Wielkich głosił o. Syrach Janicki OFM; tematyka: „By stać się jak dziecko", „Biada na zgorszenie", „O zabłąkanej owcy", „Budowa na prawdzie".
- 2–5 listopada 2015 – rekolekcje w Panewnikach u sióstr służebniczek dla Rady RK i tercjarzy z regionu na temat „Co przeszkadza mi w relacji z Bogiem" głosił asystent regionalny o. Maksymilian Brylowski OFM.
- 6–8 maja 2016 – rekolekcje dla Rady RK w Polance Wielkiej. Wygłosił je asystent Regionu Katowickiego br. Zbigniew Kołodziejczyk OFMCap.
- 14–17 marca 2016 – w ciszy i skupieniu odbyły rekolekcje dla tercjarzy RK „W drodze… do jubileuszu 25. rocznicy beatyfikacji Anieli Salawy", patronki FZŚ w Polsce. Prowadził je o. Stanisław Sikora OFMConv.
- 6–8 października 2017 – Rada RK wzięła udział w rekolekcjach FZŚ w Polsce w Kalwarii Zebrzydowskiej, w 25. rocznicę obrad I Kapituły Narodowej. Hasło: „Wiara, nadzieja, miłość dziś, wczoraj i na wieki". Rekolekcje głosił o. Nikodem Sobczyński OFM, asystent narodowy.
- 2–6 listopada 2017 – rekolekcje dla FZŚ u sióstr służebniczek w Panewnikach głosił o. Adam Wólczyński OFM. Mówił o naszej duchowości franciszkańskiej: duchu pokuty, umartwienia i wynagrodzenia za grzechy.
- 15–18 stycznia 2018 – rekolekcje dla FZŚ w Panewnikach głosił o. Innocenty Kiełbasiewicz OFM. Głównym tematem poszczególnych konferencji była modlitwa jako dialog z Bogiem.
- 1–3 lutego 2019 – rekolekcje dla Rady RK w klasztorze franciszkanów (bernardynów) w Częstochowie prowadził o. Nikodem Sobczyński OFM, ówczesny asystent narodowy FZŚ.
- 18–21 marca 2019 – rekolekcje na temat „Tajemnica krzyża" u sióstr służebniczek w Panewnikach prowadził o. Stanisław Mański OFMCap z Ukrainy.
- rok 2020 – rekolekcje nie odbyły się ze względu epidemię COVID-19.
- 26–28 lutego 2021 – rekolekcje dla Rady RK w klasztorze franciszkanów w Cieszynie prowadził o. Maciej Kucz OFM.
- 21–24 czerwca 2021 – rekolekcje u sióstr służebniczek w Panewnikach prowadził o. Andrzej Zając OFMConv.

Trzeba zaznaczyć, że w ostatnich latach rekolekcje dla franciszkanów świeckich u sióstr służebniczek w Panewnikach odbywają się w trzech terminach w roku.

(oprac. red.)

Rekolekcje Regionu Lubliniecko-Tarnogórskiego oraz wizytacja i kapituła

Ustępująca pandemia koronowirusa w Polsce umożliwiła przeprowadzenie rekolekcji regionalnych, połączonych z zaległymi wizytacją i kapitułą regionu. Planowane na 25 kwietnia 2020 roku z powodu pandemii były przesuwane dwukrotnie. Rekolekcje odbyły się od 4 do 6 czerwca br. (piątek–niedziela) w Szkolnym Schronisku Młodzieżowym „Pawełek" w Pawełkach k. Kochcic niedaleko Lublińca. Tu sprawowano Eucharystię, nabożeństwa, słuchano konferencji i prelekcji. Temat rekolekcji brzmiał „Celebrowanie Eucharystii – (J 6,32)". Nauki głosił o. Boguchwał Orczyk OFM, asystent regionalny. Przebiegały one w obecności relikwii św. Jana Pawła II, patrona Regionu, a rozpoczęły się w piątek Mszą św. o 18.00. Wcześniej przybyłych delegatów Rady Narodowej – br. Zbigniewa Kołodziejczyka OFMCap, delegata asystenta narodowego, i s. Leokadię Puto, delegata przełożonej narodowej – a także przybyłych tercjarzy serdecznie powitał o. Boguchwał. Odśpiewano „Przybądź, Duchu Stworzycielu" z prośbą o Jego dary na czas wizytacji, kapituły i rekolekcji. W tej też intencji sprawowali Eucharystię br. Zbigniew i o. Boguchwał. W homilii br. Zbigniew odniósł się do czytania z tego dnia (Tb 11,5-18) i przypomniał historię Tobiasza. Podsumowując, Pan Bóg wysłuchuje modlitw różnych ludzi, którzy w tym samym czasie zwracają się do Niego z różnymi prośbami. Podczas Mszy św. s. Maria z tworzącej się wspólnoty FZŚ przy parafii Trójcy Świętej w Koszęcinie przystąpiła do profesji. Po kolacji wizytatorzy, ustępująca Rada Regionu i o. Boguchwał udali się na wizytację. Pozostali wysłuchali prelekcji s. Barbary ze wspólnoty z Lublińca na temat „Cnota moralna – pokora". Wzorem pokory jest Jezus Chrystus. Pokora w języku franciszkańskim jest ściśle złączona z cnotą ubóstwa. Święty Franciszek zbudował zakon na „najwyższej pokorze". Ze względu na pokorę nie chciał być wyświęconym na kapłana, pragnął zostać diakonem.

Następnie o. Boguchwał głosił konferencję na temat „Eucharystia w życiu św. Franciszka". Na podstawie tekstów św. Franciszka i św. Klary przytaczał przykłady, jak wielką cześć mieli oni do Eucharystii. Miłość do Niej przenosiła się na szacunek do Pisma Świętego, świętych obrazów, dla kapłanów, gotowością do służby. My też powinnyśmy świadomie w niej uczestniczyć z właściwą postawą, dobrą wolą skupienia się. Mamy też służyć w parafii swoją pomocą. Dzień zakończono Apelem Jasnogórskim.

W sobotę o 7.30 odśpiewano Godzinki o Niepokalanym Poczęciu NMP. Po nich Msza św. z jutrznią sprawowana przez o. Boguchwała i br. Zbigniewa. W homilii o. Boguchwał rozważał słowa Ewangelii i dalsze losy Tobiasza. Po śniadaniu rozpoczęto kapitułę, której przewodniczyła s. Leokadia. Sprawozdania odczytali: przełożony br. Marian Garczorz z działalności Regionu i finansowe – skarbnik s. Teresa Witek. Następnie na sekretarza kapituły wybrano s. Magdalenę Pilarską, a na skrutatorów: s. Marię Widuch i s. Elżbietę Bonk. Zgodnie z KG FZŚ i Rytuałem dokonano wyboru nowej Rady: przełożony – br. Andrzej Piskorski, zastępca – br. Marian Kandzia, sekretarz – s. Jadwiga Bort, skarbnik – br. Piotr Helisz, radny ds. formacji – s. Barbara Fikus, radni ds. MF i RF – s. Lucyna Brysch i br. Włodzimierz Pawełczyk. Nowej Radzie złożono życzenia, aby z zapałem i gorliwością służyli Regionowi. Niech wstawiennictwo św. Franciszka i świętych patronów będzie im pomocą. Po kapitule nowo wybrana radna ds. formacji s. Barbara przedstawiła prelekcję na tematy „Niezatwierdzona Reguła" i „Memoriale propositi", które to reguły łączy rok powstania – 1221. Siostra ukazała historyczny zarys ich powstania. Delegatów Rady Narodowej pożegnano po obiedzie. Przełożony br. Andrzej Piskorski podziękował za przeprowadzenie wizytacji i kapituły, przekazane z życzliwością pouczenia oraz modlitwę.

O 15.00 odmówiono Koronkę do Miłosierdzia Bożego, po której konferencję „Co się dzieje na Mszy św.". wygłosił o. Boguchwał. Następnie Droga Krzyżowa w duchu św. Franciszka wokół drewnianego kościoła pw. MB Fatimskiej. Rozważania poszczególnych stacji czytali obecni na niej tercjarze. Po nabożeństwie Drogi Krzyżowej nastąpiła adoracja Najświętszego Sakramentu z Litanią do NSPJ. U schyłku dnia uczestnicy rekolekcji spotkali się na „Wieczorze braterstwa". Było to bardzo radosne spotkanie. Wodzirejem była s. Teresa ze Strzebinia, która uczyła obecnych wesołej piosenki. Natomiast siostry: Urszula, Maria i Helena bawiły dowcipami. Spotkanie zakończono Apelem Jasnogórskim.

Niedzielę rozpoczęto jutrznią i śpiewem Godzinek ku czci św. Franciszka. Później uczestnicy rekolekcji wysłuchali prelekcji ks. dr. hab. Grzegorza Poloka na temat „Wiara i rodzina najlepszą profilaktyką uzależnień". Mówił o dorosłych, którzy wychowywali się w rodzinach dysfunkcyjnych. Doświadczenia z dzieciństwa, wyniesione z domu rodzinnego, traumatyczne przeżycia, nie dają wiary w siebie, są przyczyną problemów. Silne poczucie lęku, niskie poczucie wartości, stałe poszukiwanie akceptacji siebie, nieudane związki, samotność, różne uzależnienia, bezsilność, gniew – to skutki, z którymi muszą się uporać w dorosłym życiu. Ksiądz Grzegorz Polok zajmuje się zagadnieniem dorosłych dzieci z rodzin dysfunkcyjnych. Doświadczenia z badań nad nimi przekazał podczas prelekcji i w książce swego autorstwa „Rozwinąć skrzydła", dedykowanej tym, którzy nie poznali pełni radości czasu dzieciństwa i dorastania… Obecni mogli zakupić powyższą publikację.

Po prelekcji uczestniczyliśmy w niedzielnej Mszy św., którą sprawował o. Boguchwał. W homilii nawiązał do czytanych tego dnia tekstów. W liturgiczną oprawę Eucharystii włączali się franciszkanie świeccy poprzez czytania i śpiew psalmu. Msze św., a także nabożeństwa ubogacała grą na gitarze niezastąpiona s. Urszula „Nutka". Po obiedzie wysłuchaliśmy ostatniej konferencji o. Boguchwała „Jak celebrować Chrystusa Eucharystycznego". Celem Mszy św. i każdego sakramentu jest zjednoczenie z Chrystusem. Przyjmując Go w Komunii św., otrzymujemy owoce: ona pogłębia relację z Bogiem, ożywia wiarę, chroni nas przed grzechem, umacnia miłość i jedność w rodzinach, gładzi grzechy lekkie, pomaga w uwolnieniu się od niepotrzebnych przywiązań czy w służeniu ubogim.

Później s. Maria z Kochcic odczytała teksty swego autorstwa „Moja przydrożna kapliczka" i „Modlitwa do św. Jana Pawła II". Rekolekcje zakończyliśmy nabożeństwem do NSPJ, Koronką do Miłosierdzia Bożego.

Dziękujemy Panu Bogu za ten święty czas rekolekcji, bogaty w wydarzenia. Słowa wdzięczności kierujemy do o. Boguchwała za trud ich prowadzenia, sprawowane Msze św., głoszone homilie i konferencje oraz modlitwy. Serdeczne „Bóg zapłać" składamy pani dyrektor z Domu Kultury w Kochanowicach, siostrom Gertrudzie i Elżbiecie, ze wspólnoty w Kochanowicach, za pomoc w pozyskaniu dofinansowania rekolekcji. Dziękujemy ustępującej Radzie za ich organizację, braciom Marianowi Kandzi i Piotrowi Heliszowi oraz s. Teresie Kandzi za szczególne zaangażowanie w przygotowanie posiłków. Dziękujemy wszystkim obecnym za radość bycia we wspólnocie.

s. Jadwiga Bort, sekretarz

Kapituła wyborcza we wspólnocie FZŚ przy parafii św. Jana Chrzciciela w Tychach

W niedzielę 13 czerwca br. we wspólnocie miejscowej FZŚ przy parafii św. Jana Chrzciciela w Tychach odbyła się kapituła sprawozdawczo-wyborcza. Termin kapituły wypadał na wrzesień 2020 roku, ale z przyczyn epidemicznych wybory nie odbyły się.

Nasze spotkanie rozpoczęliśmy uczestnictwem we Mszy św. o 9.00, którą odprawił ks. Mariusz Banaszczyk, posługujący w Czechach, a homilię wygłosił ks. Piotr Szołtysik, proboszcz parafii. Po Mszy św. przeszliśmy na dalszą część spotkania do salki. Kapitule sprawozdawczo-wyborczej przewodniczyła s. Julia Niemiec, przełożona Regionu Katowickiego.

Siostra Julia zainicjowała spotkanie modlitwą z Rytuału, po czym wezwaliśmy Ducha Świętego hymnem „O Stworzycielu Duchu, przyjdź". Siostra Krystyna Pytlarz, przełożona wspólnoty miejscowej FZŚ, serdecznie powitała s. Julię Niemiec, s. Danutę Misiarz, opiekuna okręgu tyskiego, o. Macieja Kucza OFM – nowego asystenta regionalnego, ks. Tomasza Dębka – opiekuna wspólnoty oraz siostry ze wspólnoty. Na wstępie przewodnicząca kapituły podkreśliła jej doniosłość, jej cel jako wydarzenie niezwykle ważne dla dalszego rozwoju wspólnoty w służbie ludziom i dla Kościoła.

Opiekun duchowy wspólnoty ks. Tomasz zaapelował, byśmy czuwając nad prawidłowym przebiegiem wyborów, mieli na względzie także Boże miłosierdzie. Natomiast o. Maciej Kucz OFM zaznaczył, że w pierwszej kolejności „musimy mieć poczucie, kim jesteśmy – jestem radosny i dumny ze złożonej profesji" i takimi mamy jawić się w świecie. Franciszkanin „ma być świadkiem wiary dla otoczenia, ponieważ taki stosunek do życia przyciąga bliźnich. Widocznym znakiem franciszkanina świeckiego jest noszenie znaku Tau".

Siostry skarbnik i mistrz formacji w jednej osobie oraz sekretarz złożyły sprawozdania: finansowe, z pracy formacji i z działalności wspólnoty za miniony okres. Sprawdzono także kronikę.

Następnie, po dokonaniu wszystkich formalności, przystąpiliśmy do tajnego głosowania, w wyniku którego wyłoniona została nowa rada wspólnoty. I tak kadencję dotychczasowej przełożonej s. Krystyny Pytlarz przedłużono na kolejne trzy lata, s. Marta Cofała została zastępcą przełożonej, s. Czesława Śliwińska objęła funkcje skarbnika, s. Halina Gawęda zajmie się sprawami formacyjnymi i ponownie będzie sekretarzem. Siostra Julia pogratulowała nowo wybranej radzie, a my dziękujemy za okazane zaufanie i powierzenie funkcji.

Z racji obowiązków wynikających z dnia Pańskiego nasz opiekun ks. Tomasz, jak i o. Maciej musieli częściowo zrezygnować ze spotkania, udzielając przed wyjściem pasterskiego błogosławieństwa.

Bardzo dziękujemy s. Julii za przewodniczenie kapitule, s. Danucie Misiarz za sekreterzowanie oraz o. Maciejowi Kuczowi OFM, ks. Tomaszowi Dębkowi, także siostrom, które mimo niedomagań fizycznych zapragnęły być obecne.

■

Siostra Julia Niemiec obchodziła w roku 2020 jubileusz 20-lecia złożenia profesji wieczystej we FZŚ i zapewne dalej będzie cieszyła się z „bycia" cząstką wspólnoty. Ale też zakończyła pewien etap w życiu, a mianowicie przez 9 lat (trzy kadencje) piastowała funkcję przełożonej Regionu Katowickiego. Wyrażamy wdzięczność za godną postawę s. Julii, za ogromny trud, za obecność wśród nas, za dyspozycyjność, za poświęcenie i dawanie siebie siostrom i braciom, za budowanie świata bardziej braterskiego, zgodnie ze słowem Bożym: „Miłujcie się, bo miłość jest z Boga".

Siostro Julio – „Bóg zapłać".

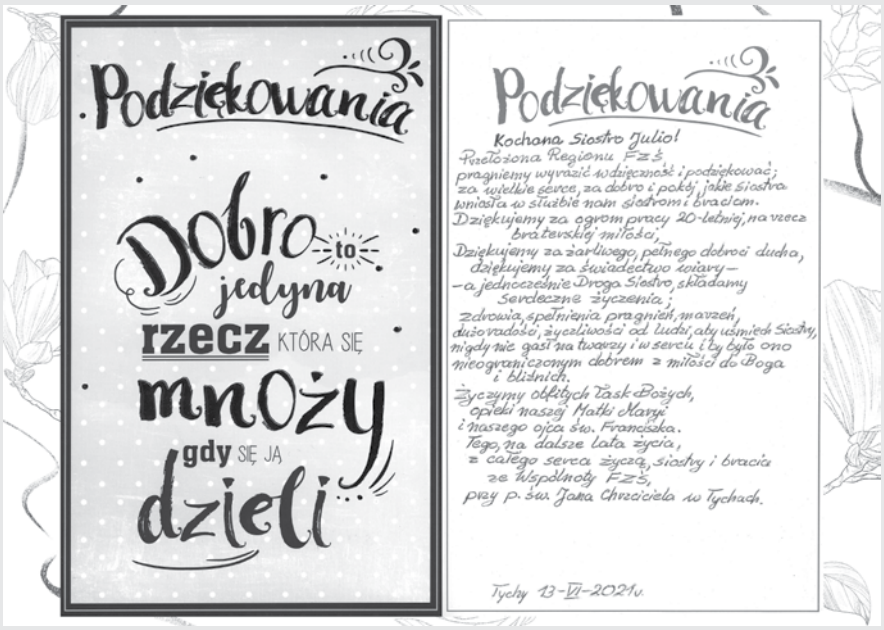

REKOL

W Panewnikach

W domu rekolekcyjnym sióstr służebniczek NMP w Katowicach-Panewnikach od 21 do 24 czerwca br. odbywały się rekolekcje dla franciszkanów świeckich Regionu Katowickiego. Uczestniczyło w nich 18 osób.

Poprowadził je o. Andrzej Zając OFMConv z Krakowa. Tematem przewodnim była Eucharystia w odniesieniu do wiary, męki, śmierci i zmartwychwstania Jezusa, a także pokora w ocenie świętości i miłości Boga oraz uczciwości w ocenie szukania roztropnych rozwiązań we współczesnym świecie. Przedstawiona została kwestia Eucharystii oraz kontemplacji na podstawie wystąpienia papieża Benedykta XVI w 2009 r. skierowanego do franciszkanów w Castel Gandolfo.

Wszystkie konferencje miały oparcie w naukach św. Franciszka. Zajęcia odbywały się każdego dnia w godz. 7.45–21.30, rozpoczynały się jutrznią, a kończyły adoracją Najświętszego Sakramentu i Apelem Jasnogórskim. We wtorkowy wieczór miało miejsce spotkanie misyjne z siostrami pracującymi w Kamerunie.

Była też okazja do spowiedzi św. i dyskusji przy poczęstunku w towarzystwie zaprzyjaźnionych franciszkanów, a wolne chwile można było spędzić w przepięknych ogrodach klasztornych.

Wszyscy wyjeżdżaliśmy z wielką radością w sercu i przepełnieni nowymi doznaniami duchowymi.

Piotr Korzekwa

Regionu Rybnickiego

Czas pandemii nie zniechęcił franciszkanów świeckich Regionu Rybnickiego do uczestnictwa w rekolekcjach wielkopostnych, które odbywały się od 15 do 18 marca br. w domu rekolekcyjnym w Kokoszycach, a które poprowadził asystent prowincjalny o. Boguchwał Orczyk OFM. Ze względów sanitarnych, wprowadzonych przez rząd, w ośrodku mogło przebywać jedynie 25 uczestników. W imieniu dyrektora domu rekolekcyjnego powitał wszystkich ks. Janusz Wilk, który zapoznał wszystkich z regulaminem ośrodka, a także z obostrzeniami związanymi z pandemią.

Rekolekcje rozpoczęliśmy o godz. 20 Mszą św., sprawowaną przez o. Boguchwała. Te szczególne dni skupienia upłynęły pod hasłem „Ze św. Franciszkiem celebrujemy Eucharystię". Ojciec Boguchwał przytoczył *List do zakonu* św. Franciszka, w którym prosił o szacunek do liturgii, do kapłanów, by często w kazaniach mówiono o tajemnicy Eucharystii.

Rady Regionu Katowickiego

Szczególny czas, czas łaski Boga czy wręcz „ładowanie akumulatorów" – mówią niektórzy (czego szczerze nie znoszę). Tak przeważnie uczestnicy rekolekcji podsumowują wyjazdy, których celem jest pogłębienie i odnowienie wiary, bo chyba wszyscy mamy problem z opisaniem działania Boga w naszym życiu wtedy, gdy działa w sposób delikatny, choć zarazem mocny – podnosi nas, dodaje otuchy, przywraca wiarę w Niego i drugiego człowieka. Bóg zna moje imię i dostosowuje swoje metody działania idealnie do moich potrzeb – myślę, że wszyscy uczestnicy cieszyńskich rekolekcji mogliby podpisać się pod tym zdaniem.

Powiedziano mi kiedyś, że sukcesem ewangelizacji jest samo wyjście na ewangelizację, bo jej efekty nie należą do nas. Sądzę, że podobnie jest z rekolekcjami – sukcesem jest już sam wyjazd. Kluczowy jest przecież sam moment decyzji, by pewien określony czas swojego życia oddać Bogu, przeznaczając go na modlitwę i słuchanie. Rezygnujemy więc ze sprzątania, oglądania telewizji, opuszczamy na krótko naszych bliskich, a wszystko po to, by spojrzeć w oczy Jezusowi i na nowo zobaczyć w nich wszechogarniającą miłość.

Rada Regionu, do której i ja należę, wraz z kilkoma jeszcze pracującymi osobami – siostrami i braćmi z naszych wspólnot zdecydowała się na takie właśnie szczególne poświęcenie Bogu czasu w lutym tego roku. W Cieszynie, bo tam się wybraliśmy, spędziliśmy weekend od 26 do 28 lutego. Rekolekcje prowadził o. Maciej Kucz OFM, towarzyszył nam również br. Zbigniew Kołodziejczyk OFMCap. Nasi

EKCJE

W homiliach i konferencjach ojciec wyjaśniał, co znaczą: celebracja, adoracja, Eucharystia. Podkreślił, że jest ona sakramentem wiary, szczytem zjednoczenia z Bogiem, jest pokarmem dla duszy w naszej drodze do wieczności, czyli sakramentem nadziei. Jest wreszcie sakramentem miłości, która sprowadziła Chrystusa do szopy w Betlejem i zaprowadziła na Golgotę i krzyż, a następnie kazała Mu pozostać z nami pod postaciami chleba i wina po wszystkie dni aż do skończenia świata. Pięknie tłumaczył, co dzieje się na Eucharystii, jak ją przeżywać, jak ofiarować tę najcenniejszą modlitwę podczas jej trwania, wyjaśniał w sposób obrazowy, co oznacza celebrowanie Eucharystii, adorowanie, co dzieje się na Eucharystii począwszy od wejścia kapłana do słów na jej zakończenie, uświadamiał nam żywą obecność Boga, który chce nas uzdrowić... tylko czy my w to prawdziwie wierzymy?

Rekolekcje przebiegały w ustalonym rytmie wspólnych modlitw (jutrznia, Msza św., Koronka do Matki Bożej, adoracja Najświętszego Sakramentu, Apel Jasnogórski), posiłków i czasu wolnego. Była też okazja do skorzystania z sakramentu pojednania i pokuty. Obowiązywały cisza i poruszanie się po ośrodku w maseczkach. W ostatnim dniu rekolekcji o. Boguchwał podziękował za uczestnictwo w nich, życząc wszystkim owoców z tego pobytu, zdrowia i udzielając błogosławieństwa. Do życzeń przyłączył się ks. Janusz Wilk.

W imieniu uczestników za trud prowadzenia rekolekcji, przypomnienie nam wartości Eucharystii, celu naszego życia, podziękował o. Orczykowi br. Zygmunt Wolny, zastępca przełożonej Regionu. Miłą niespodzianką były odwiedziny naszego asystenta regionalnego o. Doriana Plasa OFM, który służył pomocą w konfesjonale. Na zakończenie obejrzeliśmy film pt. „Cud Eucharystyczny". Dziękujemy Panu Bogu za ten błogosławiony czas.

s. Cecylia

asystenci duchowi nie po raz pierwszy okazali się wspaniałymi przewodnikami i z wielką mądrością, a zarazem prostotą serca prowadzili nas do Źródła.

Rozpoczęliśmy w piątek Drogą Krzyżową i adoracją Najświętszego Sakramentu w kościółku Świętego Krzyża. W sobotę uczestniczyliśmy w jutrzni, Mszy św., nieszporach i dwóch konferencjach. Po obiedzie mieliśmy czas wolny. Rozmawialiśmy, piliśmy pyszną kawę, spacerowaliśmy po zimowym Cieszynie... Dzień zakończyliśmy ok. 22.00 braterskim, niezwykle radosnym spotkaniem.

Niedziela upłynęła szybko – rano jutrznia, potem konferencja, no i oczywiście Eucharystia. Wszystkie konferencje rekolekcji poświęcone były właśnie jej. Prowadzący w bardzo przystępny sposób przeanalizował po kolei części stałe Mszy św., prowadząc nas w głąb, pokazując mistyczną stronę słów, postaw, gestów i zdarzeń Eucharystii. Po niedzielnym obiedzie pożegnaliśmy Cieszyn i ruszyliśmy do domów.

Było nas niewielu, bo tylko trzynaścioro, i byliśmy tam krótko, ale Pan Bóg uczynił dla każdego bardzo dużo. Myślę, że bardzo nas zaskoczył, dając każdemu to, co było nam akurat najbardziej potrzebne. Doświadczenie pokoju, radości i jedności stało się naszym udziałem.

Urodziłam się w Cieszynie, to szczególne dla mnie miasto, oczekiwałam więc Bożych niespodzianek... i nie zwiodłam się. Na Bogu, który kocha mnie i ciebie.

s. Dorota Skolik

Świętowanie u św. Brata Alberta w Lublińcu

Franciszkanie świeccy z Regionu Lubliniecko-Tarnogórskiego 17 czerwca br. przybyli do kaplicy w Lublińcu w uroczystość jej patrona św. Brata Alberta. Spotkanie rozpoczęliśmy Mszą św. sprawowaną przez asystenta regionu o. Boguchwała Orczyka OFM i zaproszonych gości: o. Lucjana Osieckiego OMI – superiora wspólnoty oblatów oraz o. Ludwika – misjonarza oblata. Podczas Mszy św. został poświęcony nowy obraz św. Brata Alberta namalowany specjalnie na tę okoliczność. Słowo Boże skierował do swoich owieczek w św. Franciszku o. Boguchwał. Prosił, aby każdy uważnie przypatrzył się swojemu powołaniu i słuchał Ducha Świętego. Na zakończenie Eucharystii odśpiewaliśmy hymn „Ciebie, Boże, wielbimy" i odmówiliśmy Litanię do św. Brata Alberta. Jeden z ojców pobłogosławił zebranych relikwiami świętego.

Po Mszy św. s. Basia, radna ds. formacji w regionie, wygłosiła krótką konferencję o Eucharystii. Jak zawsze nie mogło zabraknąć „głosu słowika", czyli naszej s. Urszuli, która ubogaca spotkania śpiewem. Jedna z sióstr ze wspólnoty z Tarnowskich Gór złożyła uroczyste ślubowanie do nowicjatu.

Chociaż osób było niewiele, to i tak czas wspólnie spędzony napełnił wszystkich Bożą miłością na dalsze życie.

■

Niedziela powołaniowa w Imielinie

W miesiącu maryjnym w naszej parafii MB Szkaplerznej w Imielinie – 9 maja br. – przeżywaliśmy niedzielę powołaniową. O 6.30 Mszę św. sprawował o. Abraham Sobkowski OFM w intencji o nowe powołania do FZŚ oraz za dostojnych jubilatów obchodzących swoje jubileusze przynależności do FZŚ. Ojciec, nawiązując do słów Ewangelii św. Jana: „jak Mnie umiłował Ojciec, tak i Ja was umiłowałem", mówił, żeby być bliżej Boga, bardziej wyrażać Jego miłość – wtedy jesteśmy postrzegani jako bracia i siostry, którzy umiłowali Boga i bliźnich. Zapraszał parafian, aby chętni, którzy chcą być bliżej Boga, wstąpili do FZŚ. Mogą wtedy we wspólnocie bardziej działać w swojej parafii, pomagając innym potrzebującym.

Dziękował jubilatom, którzy idą za Jezusem za przykładem św. Franciszka i przez tyle lat służą we wspólnocie Bogu w naszej parafii. Życzył im Bożego błogosławieństwa, opieki Matki Bożej Szkaplerznej i św. Franciszka na dalsze lata i dużo Bożej radości. Jubilatami we FZŚ z naszej wspólnoty są: s. Maria Pilch – 35 lat, s. Renata Broda – 30 lat, s. Maria Róg – 30 lat, s. Maria Czypionka – 25 lat, s. Franciszka Kurczyk – 25 lat, br. Leon Plewniok – 20 lat, s. Krystyna Kotela – 10 lat, br. Marek Krawczyk – 10 lat, s. Irena Lodek – 5 lat. W podziękowaniu Bogu za wszystkich jubilatów na końcu Mszy św. odśpiewaliśmy „Ciebie, Boże, wielbimy".

Po południu nasza wspólnota spotkała się przy poczęstunku. Obecni byli także ks. proboszcz Eugeniusz Mura, o. Abraham i ks. Mariusz Staś, opiekun naszej wspólnoty. Ojciec Abraham opowiedział wszystkim o życiu św. Franciszka z Asyżu i podziękował jubilatom za ich gorliwość. Z kolei ksiądz proboszcz dziękował naszej wspólnocie za pracę na rzecz Kościoła parafialnego i całej wspólnoty parafialnej oraz życzył jubilatom obfitych łask Bożych.

s. Barbara

Razem w święto NMP Matki Kościoła

Wtegoroczne święto NMP Matki Kościoła (24 maja) franciszkanie świeccy spotkali się, jak co roku, w bazylice w Panewnikach. Spotkanie rozpoczęliśmy o godz. 11 adoracją Najświętszego Sakramentu, którą prowadził o. Maciej Kucz OFM, asystent Regionu Katowickiego, wraz z s. Elżbietą Wyleżuch. Po adoracji Mszę św. pod przewodnictwem o. Sergiusza Bałdygi OFM, gwardiana klasztoru, sprawowali o. Maciej Kucz OFM, o. Zbigniew Kołodziejczyk OFMCap, o. Lucjusz Wójtowicz OFM, o. Fryderyk Grzesiek OFM wraz z innymi kapłanami.

Homilię wygłosił o. Sergiusz, nawiązując w niej do historii Braci i Sióstr od Pokuty z okazji jubileuszu 800-lecia powstania III zakonu franciszkańskiego. Mówił o braterstwie, poświęcaniu się dla innych, byciu apostołami wiary wśród najbliższych, by świadczyć wiarę swoją postawą i zachowaniem. Podkreślił, jak ważne jest posłuszeństwo, odrzucenie indywidualizmu, troszczenie się o dobre relacje we wspólnocie, z drugim człowiekiem, by budować jedność, bycie razem. Pandemia ukazała nam nasze słabości, więc należy rozpoznać, co trzeba zmienić w sobie, co ma obumrzeć, aby powstała nowa rzeczywistość we Franciszkańskim Zakonie Świeckim. Wspomniał też o darze, którym był ołtarz św. Franciszka, ofiarowany przez tercjarzy dla klasztoru.

Na zakończenie Eucharystii s. Julia Niemiec, przełożona regionalna, zawierzyła FZŚ Regionu Katowickiego Matce Kościoła i odczytała Akt zawierzenia.

Po Mszy św. wraz z asystentami RK o. Maciejem i o. Zbigniewem udaliśmy się na dróżki różańcowe, aby wraz z Maryją rozważać tajemnice chwalebne Różańca św. Nasze spotkanie modlitewne zakończyliśmy przy grocie MB Fatimskiej, otrzymując błogosławieństwo ojców asystentów.

s. Julia

Akt Poświęcenia Franciszkańskiego Zakonu Świeckich Regionu Katowickiego Maryi Matce Kościoła

Maryjo, Matko Kościoła!

My bracia i siostry Franciszkańskiego Zakonu Świeckich, wdzięczni za Twoją macierzyńską obecność dołączamy nasz głos do wszystkich pokoleń, które nazywają Ciebie Matką.

Świętujemy w Tobie wielkie dzieła Boga, który nigdy nie przestaje miłosiernie pochylać się nad ludzkością, nękaną przez zło i zranioną przez grzech, aby ją uzdrowić i zbawić.

Przyjmij z macierzyńską łaskawością nasz akt zawierzenia.

Jesteśmy pewni, że każdy z nas jest cenny w Twoich oczach i że nie jest Ci obce nic z tego, co mieszka w naszych sercach.

Chcemy, by dotarło do nas Twoje najsłodsze spojrzenie, i byśmy zyskali pocieszającą serdeczność Twojego uśmiechu.

Chroń nasze życie i nasze wspólnoty w Twoich ramionach.

Błogosław i umacniaj każde pragnienie dobra.

Ożywiaj i posilaj wiarę.

Wspieraj i rozjaśniaj nadzieję.

Rozbudzaj i ożywiaj miłosierdzie.

Prowadź nas wszystkich na drodze świętości.

Chcemy za przykładem św. Franciszka odbudowywać dziś Kościół, którego Ty jesteś Matką, zaczynając od odnowy siebie i naszych wspólnot.

Naucz nas swojej miłości i szczególnego upodobania dla maluczkich i ubogich, dla wykluczonych i cierpiących, dla grzeszników i serc zagubionych: wszystkich otocz Twoją ochroną i wszystkich przekaż Twojemu umiłowanemu Synowi, a Panu naszemu Jezusowi. Amen.

Regionalne spotkanie wielkopostne w Rybniku-Zamysłowie

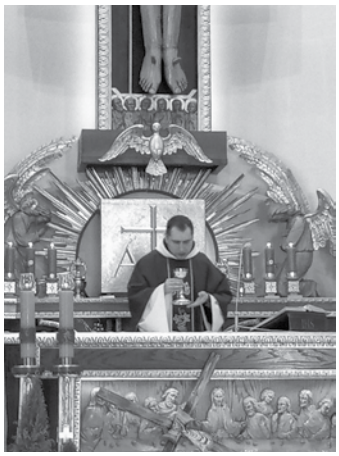

W ramach regionalnych dni skupienia 27 marca br. w Rybniku-Zamysłowie odbyło się spotkanie wielkopostne. O godz. 10 rozpoczęła je Msza św. w kościele pw. Niepokalanego Poczęcia NMP. Przybyłych z różnych wspólnot Regionu Rybnickiego powitał asystent o. Dorian Plas OFM. Usłyszeliśmy słowa z Ewangelii św. Jana (11,45-57) odczytane przez o. Doriana i opatrzone komentarzem: „Jakim trzeba być człowiekiem, żeby widząc cuda Jezusa i głoszenie Dobrej Nowiny, nie przyjąć tych wszystkich namacalnych znaków? Słuchając słów Ewangelii, można wywnioskować, że męka Jezusa jest już blisko, ponieważ Kajfasz (który był najwyższym kapłanem) postanowił pojmać Jezusa i zgładzić Go. Patrząc na arcykapłanów i faryzeuszy zadufanych w sobie, odbierających zaszczyty wynikające ze sprawowanej funkcji, dostrzegamy, że chcieli być ważniejsi od Boga i bliźniego. Niech dzisiejsza Ewangelia będzie dla nas przestrogą, by nie powielać postawy faryzeuszy, która doprowadziła do zabicia niewinnego, bezgrzesznego Boga-człowieka, który z miłości dla ludzi ofiarował swoje życie na krzyżu. Niech ten Wielki Tydzień będzie okazją, aby wejść w głębszą relację z Chrystusem, Jego męką, cierpieniem, a na końcu odkupieniem przez śmierć krzyżową. Bądźmy jak św. Franciszek, który ukochał krzyż, widząc w nim zbawienie".

Po Mszy św. została odprawiona Droga Krzyżowa w intencji wszystkich wspólnot. Rozważania prowadził o. Dorian, a nabożeństwo zakończył modlitwą za zmarłych z naszych rodzin, naszych bliskich oraz za zamarłych z naszych wspólnot.

Następnie s. Cecylia Chmielińska podziękowała o. Dorianowi oraz wszystkim przybyłym franciszkanom świeckim (chociaż w okrojonej liczbie z powodu pandemii) za wsparcie modlitewne w czasie choroby oraz przedstawiła aktualne ogłoszenia.

s. Elżbieta Winnicka

Spotkanie braterskie Regionu Rybnickiego w Przegędzy

Odbyło się ono w sobotę 23 stycznia 2021 roku w parafii pw. Podwyższenia Krzyża Świętego. Po modlitwie brewiarzowej (jutrznia), którą poprowadziła przełożona Regionu s. Cecylia Chmielińska, rozpoczęła się

Msza św., której przewodniczył o. Romuald Kasmatowich OFM z klasztoru w Rybniku-Zamysłowie w zastępstwie naszego asystenta o. Doriana Plasa OFM. Homilię wygłosił o. Romuald, który mówił m.in. o tym, że Pan Jezus przyszedł na świat, aby poświęcić się bez reszty w głoszeniu słowa Bożego, wybawić nas z niewoli grzechu i ponieść śmierć na krzyżu dla naszego zbawienia. On pragnął, by wszyscy ludzie na całym świecie otworzyli się na działanie Bożej łaski. Ojciec nawiązał też do św. Franciszka z Asyżu, który całym swoim życiem starał się jak najwierniej naśladować Jezusa Chrystusa. My również, tak jak nasz Zakonodawca, mamy nieustannie trwać w stanie łaski uświęcającej, pogłębiać wiarę oraz wzajemnie się miłować – w rodzinach, parafiach i wspólnotach. W dalszej części kazania kaznodzieja nawiązał do starotestamentowego opowiadania, w którym Bóg powołuje Samuela do służby Jemu. Postawa otwartości na działanie Boga daje nam możliwość dostrzeżenia i usłyszenia Jego natchnień. Żeby lepiej zrozumieć wolę Boga, należy czytać Pismo Święte i prosić Ducha Świętego o światło rozeznania.

Na zakończenie Mszy św. odmówiono Litanię do św. Franciszka. Ojciec Romuald podziękował wszystkim tercjarzom za przybycie na Mszę św., a s. Maria Szymura (w zastępstwie przełożonego miejscowej wspólnoty) wyraziła ogromną radość z faktu, że mogliśmy się spotkać na modlitwie i Eucharystii pomimo panującej pandemii, zachowując jednak obostrzenia sanitarne.

Dopełnieniem spotkania była konferencja „W jaki sposób przeżywać Eucharystię", wygłoszoną przez br. Izydora Chmielińskiego, radnego ds. formacji Regionu Rybnickiego.

s. Elżbieta Winnicka,
br. Stanisław Kafel

Profesje wieczyste w Regionie Bielsko-Żywieckim

16 grudnia 2020 roku, w dniu swoich 26. urodzin, br. Łukasz Neniczka, pochodzący z parafii św. Jakuba w Simoradzu, a należący do wspólnoty FZŚ przy parafii Wszystkich Świętych w Górkach Wielkich, złożył profesję wieczystą.

Brat Łukasz do złożenia tego przyrzeczenia przygotowywał się bardzo starannie. Podczas formacji zgłębiał duchowość franciszkańską i czytał Pismo Święte. W kościele franciszkanów w Górkach Wielkich, w czasie Mszy św., którą w jego intencji odprawił o. Zygmunt Moćko OFM – opiekun wspólnoty, w obecności przełożonej, sióstr i braci, a także rodziców i przyjaciela Piotra, brat Łukasz złożył przyrzeczenie życia ewangelicznego we wspólnocie FZŚ. Z tej okazji przygotował on dla wszystkich pamiątkowy obrazek, a jako motto do dalszego życia ideałami św. Franciszka wybrał słowa z 2 Listu do Koryntian (12,9) „Wystarczy ci mojej łaski. Moc bowiem w słabości się doskonali".

Cieszymy się, że nasz młody brat wybrał franciszkański styl życia prowadzący w prosty sposób do Boga. Były życzenia i gratulacje dla profesa i zarazem wielka radość w całej naszej miejscowej wspólnocie, że br. Łukasz słowem i przykładem życia będzie wspaniale realizował swoje powołanie w III zakonie franciszkańskim i pociągnie za sobą nowe powołania.

* * * * *

Natomiast w sobotę 8 maja br. do grona profesów dołączyły s. Jadwiga i s. Urszula z naszej wspólnoty. Podczas Mszy św. w naszym kościele parafialnym, celebrowanej przez ojca opiekuna, w obecności s. Joanny, przełożonej, oraz sióstr i braci złożyły przyrzeczenie życia ewangelicznego we FZŚ. W ten sposób wszystkie stały się pełnoprawnymi członkami wspólnoty miejscowej FZŚ przy parafii Wszystkich Świętych w Górkach Wielkich.

s. Maria, sekretarz

22 stycznia 2021 roku o. Dorian Plas OFM obchodził swoje imieniny zakonne. Msza św. w jego intencji została odprawiona 23 stycznia o 18.00 w kościele pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Rybniku-Zamysłowie. Po niej o. Dorianowi życzenia złożyli: o. Ernest Ogar OFM – proboszcz i gwardian oraz rada parafialna, członkowie grup modlitewnych i delegacja Rady Regionu Rybnickiego s. Cecylia Chmielińska (przełożona Regionu) i br. Izydor Chmieliński (radny ds. formacji).

Ojcze Dorianie, dziękujemy Panu Bogu za dar Twojego franciszkańskiego powołania i życzymy zdrowia, błogosławieństwa Bożego oraz radości płynącej ze służby Panu.

Bogu Wszechmogącemu niech będą dzięki za moje powołanie do FZŚ

Dziękuję moim kochanym rodzicom za dar życia, wychowanie, miłość, wsparcie i wszelkie dobro oraz że byli razem ze mą w tym szczególnym dniu. Moje podziękowania należą się również o. Zygmuntowi, opiekunowi wspólnoty, za odprawienie Mszy św. w mojej intencji, a także za wygłoszone słowo Boże. Serdeczne podziękowania należą się także mojemu koledze Piotrowi, organiście, który swoim pięknym śpiewem i grą na organach uświetnił tę uroczystość. Dziękuję s. Joannie Cieślar, przełożonej, s. Stefanii Radońskiej, mistrzowi formacji, oraz siostrom i braciom za życzliwe przyjęcie mnie do wspólnoty. Dziękuję Wam za wszystkie przejawy życzliwości, a także za uczestnictwo we Mszy św. i modlitwę w mojej intencji. Wszystkim za wszystko serdeczne „Bóg zapłać"!

Dobry Boże ogarnij swoją łaską wszystkich, którym winienem wdzięczność i błogosław tym, których spotykam na mojej drodze życia, a bliskich mi zmarłych obdarz życiem wiecznym.

br. Łukasz Neniczka

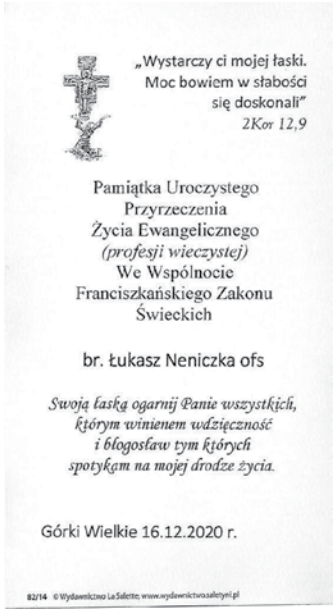

„Wystarczy ci mojej łaski.
Moc bowiem w słabości
się doskonali"
2Kor 12,9

Pamiątka Uroczystego
Przyrzeczenia
Życia Ewangelicznego
(profesji wieczystej)
We Wspólnocie
Franciszkańskiego Zakonu
Świeckich

br. Łukasz Neniczka ofs

Swoją łaską ogarnij Panie wszystkich,
którym winienem wdzięczność
i błogosław tym których
spotykam na mojej drodze życia.

Górki Wielkie 16.12.2020 r.

82/14 © Wydawnictwo La Salette; www.wydawnictwosaletyni.pl

Życzenia

Siostrze Kornelii Nokielskiej, ze wspólnoty św. Katarzyny w Woźnikach, z okazji 90. rocznicy urodzin, opieki Bożej Opatrzności i św. Franciszka oraz dużo łask od Matki Bożej na dalsze lata życia składają siostry ze wspólnoty św. Franciszka.

Siostrze Teresie Ziorze, ze wspólnoty św. Katarzyny w Woźnikach, z okazji 90. rocznicy, urodzin opieki Bożej Opatrzności i św. Franciszka oraz dużo łask od Matki Bożej na dalsze lata życia składają siostry ze wspólnoty św. Franciszka.

s. Halina Lepiarz, przełożona

Siostrze Henryce Kosmali, ze wspólnoty FZŚ przy parafii Świętych Archaniołów Michała, Gabriela i Rafała na Piaskach w Czeladzi, z okazji 80. rocznicy urodzin, życzenia zdrowia, błogosławieństwa Bożego oraz opieki Matki Bożej

składają siostry i brat ze wspólnoty

Siostrze Teresie Knapik, z parafii Bożego Narodzenia w Rudzie Śląskiej-Halembie, okazji 90. urodzin najserdeczniejsze życzenia zdrowia, Bożego błogosławieństwa, potrzebnych łask i opieki św. Franciszka

składa br. Henryk Gładysz

Pożegnania

Siostra Małgorzata Lubina, ze wspólnoty Najświętszych Imion Jezusa i Maryi w Katowicach-Brynowie, zmarła 6 kwietnia br., we Wtorek Wielkanocny. Była inicjatorką założenia przy naszej parafii wspólnoty Franciszkańskiego Zakonu Świeckich i jego aktywną siostrą. Profesję wieczystą złożyła 1 grudnia 1968 roku. We wspólnocie pełniła funkcje przełożonej, zastępcy przełożonej czy sekretarza. Zawsze cechowały ją miłość, skromność, pokora i pokój. Uważała, że tylko dzięki tym cnotom możliwe jest owocne niesienie siebie Bogu w ofierze. Jako przełożona bardzo dbała o bieżącą formację powierzonej sobie wspólnoty, organizowała comiesięczne spotkania, by wspólnie modlić się i dawać świadectwo umiłowania Boga. Franciszkańskie hasło „Pokój i Dobro" z wielkim zaangażowaniem realizowała w parafialnym zespole charytatywnym, którego była założycielką. W trudnych czasach stanu wojennego organizowała z tym zespołem pomoc dla dzieci z ubogich rodzin oraz dla brynowskich seniorów, także paczki dla więźniów politycznych.

Dzisiaj z wdzięcznością dziękujemy Bogu za dar jej długiego życia, pełnego miłości do Boga i bliźniego. Kochała także – wzorem św. Franciszka – zwierzęta i ptaki. Jako ciekawostkę pragniemy przypomnieć fakt, że s. Małgosia miała swojego oswojonego kosa, który przez wiele lat odprowadzał ją codziennie na poranną Mszę św. do naszego kościoła. Wesoło pogwizdując, przelatywał z drzewa na drzewo, potem cierpliwie czekał na gałęzi przykościelnej topoli, by odprowadzić swoją panią do domu. Po trudach ziemskiego życia odpoczywaj w pokoju wiecznym.

brynowska wspólnota FZŚ

Siostra Adelajda Niesler należała do wspólnoty FZŚ przy parafii Matki Sprawiedliwości i Miłości Społecznej w Tarnowskich Górach-Opatowicach od początku jej założenia, tj. od 7 grudnia 1986 roku, kiedy rozpoczęła postulat. Profesję wieczystą złożyła 17 kwietnia 1993 roku. Była bardzo obowiązkowa, brała czynny udział w spotkaniach wspólnotowych i regionalnych, uczestniczyła w rekolekcjach franciszkańskich. Zapoczątkowała i prowadziła przez wiele lat śpiew Godzinek ku czci św. Franciszka w naszym kościele parafialnym. Jej gościnności doświadczała nieraz cała wspólnota podczas przygotowań do tradycyjnego opłatka, a także w jej domu.

s. Bożena, sekretarz

Siostra Alicja Piecha zmarła 28 marca br. Do FZŚ przy parafii św. Jacka w Stanowicach należała od początku jej założenia, tj.1 kwietnia 1970 roku (51 lat). Należała także do Żywego Różańca oraz Apostolstwa Dobrej Śmierci. We wspólnocie pełniła funkcję przełożonej. Uczestniczyła w rekolekcjach i pielgrzymkach, stawała w pocztach sztandarowych w czasie uroczystości kościelnych. Służyła pomocą w strojeniu ołtarza na Boże Ciało, brała czynny udział w pracach przy kościele, służyła bliźniemu. Wielką troską otaczała kapłanów, modląc się o nowe powołanie kapłańskie i zakonne. Jej syn ks. Marek Piecha służy Kościołowi we Francji. Codziennie odmawiała Różaniec poprzedzający Mszę św. W ostatnim czasie chorowała. Modlitwą wspierała naszą wspólnotę, a także łączyła się duchowo w czasie spotkań wspólnoty. Siostra Alicja była wzorem gorliwości modlitewnej, pobożności i pokory. W Niedzielę Palmową br. uczestniczyła jeszcze na porannej Mszy św. Po południu poczuła się słabo i odeszła do Pana.

s. Adelajda

2 lutego 2021 roku, w święto Ofiarowania Pańskiego, odbył się pogrzeb **s. Renaty Kukowki**. Przeżyła 81 lat. 26 lat należała do wspólnoty FZŚ przy parafii św. Floriana w Chorzowie, w której przez dwie kadencje pełniła funkcję przełożonej. Jednocześnie była zelatorką Żywego Różańca. Przez długie lata służyła oraz czynnie uczestniczyła w życiu Kościoła. Zapamiętam ją jako najbardziej skromną franciszkankę oraz zelatorkę. Przez całe życie, dopóki sił starczało, służyła potrzebującym. Według życzenia najbliższej rodziny pogrzeb odbył się w kościele św. Józefa w Katowicach-Załężu. W ostatniej drodze towarzyszyli jej członkowie FZŚ oraz Żywego Różańca. Mszę św. pogrzebową sprawowali księża proboszczowie parafii św. Józefa w Katowicach-Załężu i św. Floriana w Chorzowie.

br. Jan Mieńciuk

11 kwietnia 2021 roku, w niedzielę Miłosierdzia Bożego, w wieku 88 lat, zmarł **br. Teodor Gazda** ze wspólnoty przy parafii NSPJ i MB Fatimskiej w Strzybnicy. Do postulatu przystąpił 6 czerwca 1982 roku i przyjął imię zakonne Paschalis. Profesję wieczystą złożył 4 października 1983 roku. W zakonie był ponad 37 lat. We wspólnocie przez wiele lat pełnił posługę skarbnika. W latach 2001–2006 pełnił w parafii także posługę nadzwyczajnego szafarza Komunii św. W ostatnich latach stan zdrowia nie pozwalał mu na udział w miesięcznych spotkaniach wspólnoty. Tercjarze odwiedzali go z relikwiami św. Franciszka. Cieszył się z tych spotkań. Interesowało go życie parafii, wspólnoty, Regionu. Był pokorny, pogodny i życzliwy, żył duchem św. Franciszka. Głęboką wiarę wyniósł z domu rodzinnego. Z rodziny w zakonie byli: jego wujek, który był wykładowcą w seminarium, ciocia i kuzynka. Razem ze swoją żoną Otylią, z którą przeżył 53 lata, starał się przekazać wiarę i wartości, którymi żyli, córkom i wnukom.

Ceremonia pogrzebowa odbyła się 15 kwietnia 2021 roku. Mszy św. przewodniczył proboszcz ks. Stanisław Knura, a słowo Boże wygłosił asystent regionalny o. Boguchwał Orczyk OFM. W homilii przedstawił życie zmarłego i podkreślił jego skromność życia, którą zauważył podczas odwiedzin ze wspólnotą.

s. Jadwiga Bort

Brat Józef Braliński ze wspólnoty FZŚ przy parafii Świętej Trójcy w Bytomiu przeżył 81 lat, w tym 42 lata we wspólnocie FZŚ. Śluby wieczyste złożył 18 października 1978 roku, włączając się aktywnie w posługę III zakonu franciszkańskiego. Wspólnie z żoną Teresą zainicjował zakup sztandaru, który był przez niego noszony w asyście podczas wszystkich uroczystości kościelnych i franciszkańskich. Angażował się aktywnie w życie wspólnoty, uczestnicząc we wszystkich spotkaniach, a także organizował poczęstunek w salce parafialnej. Wykazywał się przy tym wielką odpowiedzialnością i gorliwością w wykonywaniu tej posługi. Rozwijał się również duchowo – uczestniczył w rekolekcjach, dniach skupienia, adoracjach. W lipcu 1984 roku ukończył w Katowicach-Panewnikach kurs animatorstwa w Świeckiej Rodzinie Franciszkańskiej. Był bratem bardzo cichym, uczynnym i życzliwym dla wszystkich. Nigdy nikomu nie odmawiał pomocy proszącym o nią i potrzebującym. Często pomagał starszym siostrom ze wspólnoty wykonywać różne prace remontowe w ich domach. Brat Józef był zawsze osobą uśmiechniętą, pogodną, pełną ufności Bogu. W ostatnich latach swojego życia brat Józef nie mógł już uczestniczyć w spotkaniach FZŚ, gdyż bardzo chorował, ale łączył się ze wspólnotą duchowo poprzez modlitwę. Odszedł cicho i spokojnie, tak jak w życiu, w obecności swojej córki zakonnicy, przy zapalonej gromnicy i słowach Koronki do Bożego Miłosierdzia.

s. Grażyna

ODESZLI DO DOMU OJCA
Z FZŚ PRZY PARAFIACH:

św. Floriana w Chorzowie
- s. Renata Kukowka, lat 81, we FZŚ 26 lat

św. Franciszka w Sosnowcu
- br. Wiesław Nogaj, lat 85, we FZŚ 16 lat

św. Marcina w Ochabach
- s. Bronisława Halama, lat 90, we FZŚ 9 lat

św. Jacka w Stanowicach
- s. Krystyna Chlubek, lat 83, we FZŚ 25 lat
- s. Alicja Piecha, lat 85, we FZŚ 51 lat

NSPJ i MB Fatimskiej w Strzybnicy
- br. Teodor Gazda, lat 88, we FZŚ 37 lat

Wniebowzięcia NMP w Olszynie
- s. Maria Czarnecka, lat 84, we FZŚ 30 lat

św. Stanisława Kostki w Lublińcu
- s. Irena Ulfig, lat 88, we FZŚ 23 lata

Podwyższenia Krzyża Świętego w Strzebiniu
- s. Teresa Dalecka, lat 77, we FZŚ25 lat

św. Antoniego w Rybniku
- s. Zuzanna Orczyk, lat 93, we FZŚ 21 lat

św. Barbary w Bieruniu Nowym
- s. Stefania Drobiczek, lat 79, we FZŚ 23 lata

św. Franciszka z Asyżu w Chorzowie-Klimzowcu
- s. Krystyna Lawrenz, lat 87, we FZŚ 51 lat

Świętej Trójcy w Bytomiu
- br. Józef Braliński, lat 81, we FZŚ 42 lata

św. Ludwika i Wniebowzięcia NMP w Katowicach-Panewnikach
- s. Wanda Skruch, lat 79, we FZŚ 29 lat

Najświętszych Imion Jezusa i Maryi w Katowicach-Brynowie
- s. Małgorzata Lubina, lat 97, we FZŚ 53 lata

MB Sprawiedliwości i Miłości Społecznej w Tarnowskich Górach--Opatowicach
- s. Adelajda Niesler, lat 85, we FZŚ 28 lat

NSPJ w Piasku
- s. Teresa Wagstyl, lat 91, we FZŚ 21 lat

Wieczny odpoczynek racz im dać Panie...

Jeżeli umarliśmy razem z Chrystusem, wierzymy, że z Nim również żyć będziemy, wiedząc, że Chrystus powstawszy z martwych, już więcej nie umiera, śmierć nad nim nie ma już władzy (Rz 6,8-9).

24 marca 2021 roku odszedł do Pana **o. Idzi Wójcik OFM***

Pragniemy dać wyraz naszej modlitewnej pamięci. Niech nasza modlitwa będzie podziękowaniem za wszelkie dobro, jakiego dokonał śp. o. Idzi dla Franciszkańskiego Zakonu Świeckich. Niech Pan będzie Mu nagrodą.

Emilia Nogaj OFS, przełożona narodowa,
wraz z Radą Narodową
i wszystkimi Siostrami i Braćmi FZŚ w Polsce

* Ojciec Idzi przez wiele lat pracował przy redakcji miesięcznika „Głos św. Franciszka".

1 grudnia 2020 roku odszedł do Pana w wieku 85 lat **br. Wiesław Nogaj** ze wspólnoty FZŚ przy parafii św. Franciszka z Asyżu w Sosnowcu. Do wspólnoty franciszkańskiej należał 16 lat, ale całe swoje życie od młodości podporządkował Bogu. Jego ulubione modlitwy to słowo Boże i Różaniec. Z różańcem w ręku odwiedził dziesiątki sanktuariów maryjnych, z różańcem w ręku chodził w pierwsze soboty miesiąca w procesjach pokutnych z figurką Matki Bożej Róży Mistycznej po ulicach Sosnowca. Uczestniczył w nocach pokutnych, również tych w Turzy Śląskiej. Z wielką czcią odnosił się do kapłanów jako zastępców Jezusa na ziemi i nad niepojętą tajemnicą Eucharystii, którą Bóg powierzył sprawować kapłanom. Był dla nas wzorem głębokiej wiary i pokory. Swą gorącą miłość do Boga i Matki Najświętszej przelewał na papier, pisząc wiersze (niektóre znajdują się na stronie internetowej naszego regionu). Na naszą prośbę udostępniał nam czasem swoje poetyckie utwory, a pod koniec życia ofiarował je do naszego archiwum. Bracie Wiesławie, dziękujemy Ci za lata spędzone w naszej wspólnocie.

Podczas kapituły Regionu Lubliniecko-Tarnogórskiego, Pawełki 5 czerwca 2021 r.

Rekolekcje dla Rady Regionu Katowickiego w Cieszynie, 26–28 lutego 2021 r. (s. 43)

Spotkanie podczas tegorocznego święta NMP Matki Kościoła w Panewnikach, 24 maja 2021 r.

Rekolekcje franciszkanów świeckich z Regionu Lubliniecko-Tarnogórskiego w Pawełkach, 4–6 czerwca 2021 r. (s. 39–40)

Uczestnicy rekolekcji w Kokoszycach, 15–18 marca 2021 r. (s. 43)

Uczestniczący w rekolekcjach u sióstr służebniczek w Panewnikach, 21–24 czerwca 2021 r.